

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

V Bulharsku neexistuje samostatný právní předpis, který by upravoval insolvenční řízení. Obecná ustanovení upravující úpadek jsou uvedena v kapitole obchodního zákoníku věnované úpadku. Úpadek bank a pojišťoven upravují zvláštní ustanovení zákona o platební neschopnosti bank a zákoníku pro pojišťovnictví.

Insolvenční řízení se zahajuje vůči podnikatelům v platební neschopnosti. Insolvenční řízení se zahajuje také vůči předluženým společnostem s ručením omezeným, akciovým společnostem nebo komanditním společnostem.

Insolvenční řízení může být zahájeno i proti osobě, která obchoduje skrytě prostřednictvím dlužníka v platební neschopnosti. Při zahájení insolvenčního řízení vůči obchodnímu podniku se řízení považuje za souběžně zahájené proti společníkovi s neomezeným ručením.

Insolvenční řízení se zahajuje i proti výlučným vlastníkům, kteří zemřeli nebo byli vymazáni z obchodního rejstříku, pokud byly v době úmrtí nebo výmazu v platební neschopnosti. Insolvenční řízení se také zahajuje vůči společníkům s neomezeným ručením, a to i v případě, že společník zemřel nebo byl vymazán z obchodního rejstříku. Návrh na zahájení insolvenčního řízení může být podán ve lhůtě jednoho roku od data, kdy dlužník zemřel nebo byl vymazán z obchodního rejstříku.

Insolvenční řízení se zahajuje i vůči platebně neschopným společnostem v likvidaci. Insolvenční řízení vůči bankám a pojišťovnám se řídí pravidly a postupy, které stanoví samostatný zákon.

Záležitosti týkající se platební neschopnosti obchodní společnosti, která je veřejným podnikem vykonávajícím státní monopol nebo je zřízena podle zvláštního zákona, upravuje samostatný zákon. Vůči obchodní společnosti, která je veřejným podnikem, vykonává státní monopol nebo je zřízena zvláštním zákonem, nelze zahájit insolvenční řízení.

Ve vnitrostátní právu neexistuje žádné ustanovení týkající se insolvenčního řízení vůči jiným fyzickým osobám než osobám samostatně výdělečně činným. Bulharský soud může zahájit vedlejší insolvenční řízení proti obchodní společnosti, jejíž úpadek prohlásil zahraniční soud, pokud má tato obchodní společnost v Bulharsku významný majetek.

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

Pro zahájení insolvenčního řízení musí být splněny tyto podmínky, které se vztahují na všechny podnikatele:

1) Dlužník musí být podnikatel.

Insolvenční řízení může být zahájeno nejen proti obchodní společnosti, ale i proti osobě, která obchoduje skrytě prostřednictvím dlužníka v platební neschopnosti, proti společníkovi s neomezeným ručením, a to i v případě, že tyto osoby zemřely nebo byly vymazány z obchodního rejstříku, a vůči osobě samostatně výdělečně činné, která zemřela nebo byla vymazána z obchodního rejstříku.

Podle článku 612 obchodního zákoníku nemůže být insolvenční řízení zahájeno vůči veřejnému podniku, který vykonává státní monopol nebo byl zřízen podle zvláštního zákona.

2) Návrh musí podat jedna z osob uvedených v článku 625 a v čl. 742 odst. 2 obchodního zákoníku, jmenovitě: dlužník, likvidátor nebo věřitel dlužníka v případě obchodní transakce, Národní agentura pro veřejné příjmy (*Natsionalna agentsija za prihodite*) (v případě veřejnoprávního závazku vůči centrální vládě nebo obcím vyplývajících z podnikatelské činnosti dlužníka nebo závazku ve formě pohledávky státní správy vůči soukromé osobě), Výkonná agentura Generálního inspektorátu práce (*Izpalnitelna agentsija Glavna inspeksija po truda*) v případě nesplnění povinnosti vyplácet mzdy nebo odměny nejmeně třetině pracovníků a zaměstnanců, a to po dobu delší než dva měsíce, nebo člen řídicího orgánu společnosti (v případě předluženosti).

Při vzniku platební neschopnosti nebo předlužení musí dlužník podat návrh na zahájení insolvenčního řízení do 30 dnů. V případě osoby samostatně výdělečně činné může návrh podat tato osoba nebo její nástupce. Pokud je dlužníkem společnost, podává návrh řídicí orgán, společník s neomezeným ručením, zástupce společnosti nebo soudem jmenovaný likvidátor. V tomto případě by k návrhu měly být připojeny tyto dokumenty:

kopie poslední roční účetní závěrky osvědčené registrovaným auditorem a rozvaha k datu podání návrhu, pokud má obchodní společnost zákonnou povinnost sestavovat účetní závěrky a rozvahy,

soupis a popis aktiv a pasiv k datu podání návrhu,

seznam věřitelů, který uvádí jejich adresy, druh a výši jejich pohledávek a zajištění jejich pohledávek,

seznam osobního majetku a majetku ve společném jmění manželů u osob samostatně výdělečně činných a u společníků s neomezeným ručením,

doklad o tom, že návrh na zahájení insolvenčního řízení byl oznámen Národní agentuře pro veřejné příjmy,

plná moc, pokud návrh podává zmocněný zástupce.

Je-li návrh podán věřitelem nebo Výkonnou agenturou Generálního inspektorátu práce, musí k němu být přiloženy veškeré dostupné důkazy dokládající pohledávku věřitele a údajnou platební neschopnost dlužníka. Věřitel musí předložit rovněž potvrzení o zaplacení kolkovného a doklad o tom, že o zahájení insolvenčního řízení byly informována Národní agentura pro veřejné příjmy.

3) Podmínky pro vykonatelnost:

peněžní závazek dlužníka vztahující se k obchodní transakci nebo vyplývající z obchodní transakce, včetně platnosti, plnění, neplnění, ukončení, zrušení a prohlášení neplatnosti této transakce nebo důsledků jejího ukončení,

závazek podle veřejného práva vůči ústřední vládě a obcím vyplývajících z obchodních činností dlužníka,

nebo závazek vyplývajících z pohledávky státní správy vůči soukromé osobě,

nebo povinnost týkající se vyplacení mezd nebo odměn nejmeně třetině pracovníků a zaměstnanců, která je nesplněna déle než dva měsíce.

„Obchodní transakcí“ se rozumí transakce uzavřená podnikatelem při výkonu jeho činnosti, včetně transakcí výslovně uvedených v čl. 1 odst. 1 obchodního zákoníku (nákup zboží nebo jiných předmětů za účelem dalšího prodeje v původní, přepracované nebo dokončené podobě, prodej vlastních výrobků, nákup cenných papírů za účelem dalšího prodeje, obchodní zprostředkování a makléřská činnost, zastupování za provizi, expedice a přeprava, pojišťovací transakce, bankovní a devizové operace, směnky cizí, směnky vlastní a šeky, skladové transakce, licenční transakce, dohled nad zbožím, transakce v

oblasti duševního vlastnictví, provozování hotelů, cestovních ruch, reklama, informační služby, produkční a jiné služby v oblasti jevištního umění a zábavy, nákup, výstavba nebo vybavování nemovitostí za účelem dalšího prodeje a pronájmu) bez ohledu na způsobilost osob provádějících tyto transakce. V případech pochybností se má za to, že podnikatel transakci uzavřel v rámci výkonu své činnosti.

Různé druhy pohledávek ústřední vlády a obcí podle veřejného práva stanoví čl. 162 odst. 2 řádu pro daně a sociální pojištění. Jedná se o tyto pohledávky: daně včetně spotřebních daní a cel, povinné příspěvky na sociální zabezpečení a ostatní příspěvky splatné ve prospěch státního rozpočtu, ostatní závazky, u nichž základ a částka stanoví zákon, kolkovné a obecní poplatky stanovené zákonem,

výdaje na sociální zabezpečení vynaložené způsobem, který neodpovídá požadavkům stanoveným zákonem,

peněžní ekvivalent položek majetku propadlých ve prospěch vlády, pokuty a peněžité sankce a hotovost zabavená a propadlá ve prospěch vlády,

dluhy vyplývající z peněz přiznaných ústřední vládě nebo obcím soudními rozsudky, rozsudky a rozhodnutími, jež vstoupily v platnost, a rozhodnutími o vrácení protiprávně poskytnuté státní podpory od Evropské komise,

dluhy vyplývající ze sankčních příkazů,

neoprávněně vyplacené částky nebo přeplatky a nezákonně přijaté nebo nezákonně vyplacené částky v rámci projektů spolufinancovaných z předvstupních finančních nástrojů, operačních programů, strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie, z Evropského zemědělského fondu, Evropského rybářského fondu, Schengenského nástroje a přechodového nástroje včetně souvisejícího vnitrostátního spolufinancování, vratné na základě přijatého správního rozhodnutí, a další pokuty a peněžité sankce stanovených ve vnitrostátních právních předpisech a v právu Evropské unie, úroky z výše uvedených pohledávek.

Veřejnoprávní pohledávky zahrnují pohledávky, které mají být uhrazeny ve prospěch rozpočtu Evropské unie na základě rozhodnutí Evropské komise, Rady Evropské unie, Evropského soudního dvora a Evropské centrální banky, kterými se ukládají peněžité závazky podléhající výkonu rozhodnutí na základě článku 256 Smlouvy o založení Evropského společenství, a pohledávky členských států Evropské unie podléhající výkonu rozhodnutí na základě pravomocných rozhodnutí o konfiskaci nebo propadnutí hotovosti nebo peněžního ekvivalentu zabaveného nebo propadlého majetku, jakož i rozhodnutí o uplatnění finančních prostředků sankce uložených v jiných členských státech Evropské unie, pokud jsou v Bulharsku uznány a jsou právně vymahatelné. Bez ohledu na to, zda pohledávka vznikla z obchodní transakce nebo podle veřejného práva, musí být zjištěna jako platná a existující k datu rozhodnutí soudu o návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

4) Insolvenční řízení se zahajuje vůči podnikatelům v platební neschopnosti. Insolvenční řízení se zahajuje i proti předluženým společnostem s ručením omezeným (*дружество с ограничена отговорност*), akciovým společnostem (*акционерно дружество*) nebo komanditním společnostem (*командитно дружество с акции*). Platební neschopnost a předlužení jsou objektivní faktické stavy, jejichž právní definici uvádí obchodní zákoník.

Podnikatel je v platební neschopnosti, není-li schopen hradit:

splatný peněžní závazek dlužníka vyplývající z obchodní transakce nebo vztahující se k obchodní transakci, včetně platnosti, plnění, neplnění, ukončení, zrušení a prohlášení neplatnosti této transakce nebo důsledků jejího ukončení,

závazek podle veřejného práva vůči ústřední vládě a obcím vyplývajících z obchodních činností obchodní společnosti,

závazek ve formě pohledávek státu vůči soukromé osobě,

nebo povinnost týkající se vyplacení mezd nebo odměn nejméně třetině pracovníků a zaměstnanců, která je nesplněna déle než dva měsíce.

Má se za to, že podnikatel není schopen uhradit splatný závazek podle první hypotézy, pokud před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nepředložil účetní závěrky za poslední tři roky za účelem zveřejnění v obchodním rejstříku.

Dlužník se považuje za platebně neschopného, pokud pozastavil platby. Má se za to, že dlužník pozastavil platby, i pokud zcela nebo zčásti uhradil své závazky určitým věřitelům. Platební neschopnost se rovněž předpokládá, pokud v rámci exekučního řízení zahájeného na základě pravomocného rozhodnutí získaného věřitelem, který podal návrh na zahájení insolvenčního řízení, nebyl dluh zčásti nebo zcela uhrazen do šesti měsíců ode dne, kdy dlužník obdržel žádost nebo výzvu k dobrovolné platbě.

Podnikatel se považuje za předluženého, pokud jeho aktiva nestačí ke krytí jeho pasiv.

5) Dlužník nemá přechodné obtíže, ale je ve stavu objektivní a trvalé platební neschopnosti a předlužení.

Příslušným insolvenčním soudem je okresní soud obvodu, kde má podnikatel sídlo v době podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Návrh na zahájení insolvenčního řízení podaný dlužníkem nebo likvidátorem je bezodkladně projednán soudem na neveřejném jednání a v obchodním rejstříku se zveřejní oznámení. Návrh na zahájení insolvenčního řízení podaný věřitelem se projednává na neveřejném jednání soudu, na které se musí věřitel a navrhovatel na výzvu soudu dostavit nejpozději do 14 dnů ode dne podání návrhu. Soud přeruší řízení zahájené na základě insolvenčního návrhu podaného dlužníkem nebo likvidátorem, pokud do doby vydání rozhodnutí o návrhu podá návrh věřitel. Do konce prvního jednání v řízení zahájeném na základě návrhu podaného věřitelem se mohou i další věřitelé stát účastníky řízení, podávat námítky a předkládat písemné důkazy. Soud v den podání návrhu přiřadí tomuto podání číslo věci a stanoví datum, do něhož musí o návrhu rozhodnout. Tato lhůta nesmí přesáhnout tři měsíce.

Před rozhodnutím o návrhu může insolvenční soud na návrh věřitele nebo z vlastního podnětu nařídít následující předběžná a zajišťovací opatření, je-li to nezbytné k ochraně majetku dlužníka:

jmenování insolvenčního správce,

povolení jistoty formou obstavení, zabavení majetku nebo jiných zajišťovacích opatření,

přerušení exekučního řízení proti majetku dlužníka, s výjimkou exekučního řízení zahájeného podle předpisů upravujících daně a sociální pojištění,

povolení opatření stanovených zákonem na ochranu dostupných aktiv dlužníka,

zapečetění prostor, zařízení, dopravních prostředků atd., v nichž je uložen osobní majetek a věci dlužníka, s výjimkou obytných prostor a jiných prostor nezbytných k tomu, aby mohl dlužník nadále provozovat činnost nebo skladovat zboží podléhající zkáze.

Pokud nařízení opatření navrhuje věřitel, soud je připustí, je-li návrh věřitele podložen přesvědčivými písemnými důkazy a/nebo je-li poskytnuta jistota ve výši stanovené soudem za účelem náhrady škody dlužníkovi pro případ, že bude následně zjištěno, že dlužník není platebně neschopný nebo předlužený.

Zajišťovací opatření jsou nařizována ve prospěch všech věřitelů s pohledávkami vůči majetkové podstatě a soud je může zrušit, pokud již nejsou nezbytná k ochraně majetku a zajištění práv věřitelů.

Rozhodnutí se oznamuje účastníkovi řízení, který příslušným opatřením podléhá, a účastníkovi řízení, který o tato opatření požádal. Opatření jsou okamžitě vykonatelná a opravný prostředek proti nim lze podat ve lhůtě sedmi dnů ode dne obdržení oznámení. Podání opravného prostředku nemá odkladný účinek. Zajišťovací opatření se považují za zrušená ode dne, kdy je zapsáno rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Zajišťovací opatření se použijí až do dne rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení.

Při zjištění platební neschopnosti nebo předlužení soud rozhodnutím uvedeným v čl. 630 odst. 1 obchodního zákoníku prohlásí platební neschopnost nebo předlužení, stanoví počáteční datum úpadku, zahájí insolvenční řízení, jmenuje předběžného insolvenčního správce, připustí jistotu formou obstavení, zabavení majetku nebo jiných zajišťovacích opatření a stanoví datum první schůze věřitelů nejpozději do jednoho měsíce od data vydání rozhodnutí.

Je-li zřejmé, že pokračující činnost poškodí majetkovou podstatu, může soud na návrh dlužníka nebo insolvenčního správce, Národní agentury pro veřejné příjmy nebo věřitele prohlásit dlužníka platebně neschopným rozhodnutím podle čl. 630 odst. 2 obchodního zákoníku a může nařídit, aby přestal vykonávat obchodní činnost, a to buď od data rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, nebo od pozdějšího data předcházejícího lhůtě pro předložení návrhu plánu ozdravných postupů. Při rozhodování o zahájení insolvenčního řízení proti provozovateli vodárenských a kanalizačních služeb nesmí soud nařídit ukončení jeho činnosti dříve, než bude v dané oblasti určen nový provozovatel těchto služeb.

Rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení je závazné pro všechny účastníky řízení.

Poté, co soud zahájí insolvenční řízení nebo uloží předběžná a zajišťovací opatření, dlužník pokračuje v obchodní činnosti pod dohledem insolvenčního správce a může uzavírat nové smlouvy pouze s předchozím souhlasem insolvenčního správce a za podmínky, že bude i nadále dodržovat opatření nařízená v rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Soud může dlužníka zbavit práva spravovat majetek a nakládat s ním a přiznat toto právo insolvenčnímu správci, pokud zjistí, že jednání dlužníka poškozuje zájmy věřitelů.

Rozhodnutím podle článku 631 obchodního zákoníku soud zamítne návrh na zahájení insolvenčního řízení, pokud zjistí, že obtíže dlužníka jsou přechodné nebo že jeho majetek je dostatečný k pokrytí jeho dluhů, aniž by byly poškozeny zájmy věřitelů.

Pokud není k dispozici dostatek prostředků k pokrytí počátečních nákladů insolvenčního řízení a náklady nejsou kryty zálohou, vydá soud podle čl. 632 odst. 1 obchodního zákoníku rozhodnutí o prohlášení platební neschopnosti nebo předlužení, zahájí konkurzní řízení, připustí jistotu formou obstavení, zabavení majetku nebo jiných zajišťovacích opatření, nařídí, aby podnikatel přestal vykonávat obchodní činnost, a přeruší řízení, aniž by nařídil výmaz obchodní společnosti z obchodního rejstříku. Přerušené řízení může být opětovně zahájeno na návrh dlužníka nebo věřitele ve lhůtě jednoho roku od zápisu rozhodnutí v obchodním rejstříku. Řízení lze opětovně zahájit, pokud je navrhovatel schopen prokázat, že jsou k dispozici dostatečné prostředky, nebo složít částku nezbytnou k pokrytí počátečních nákladů. Pokud žádný z účastníků řízení nepožádá, aby bylo řízení opětovně zahájeno, soud řízení skončí a nařídí, aby byl podnikatel vymazán z obchodního rejstříku. Tatáž pravidla se použijí, pokud se v průběhu řízení zjistí, že dostupné prostředky dlužníka nejsou dostatečné k pokrytí nákladů insolvenčního řízení.

Proti rozhodnutím podle článků 630 a 632 obchodního zákoníku lze podat opravný prostředek do sedmi dnů od jejich zápisu v obchodním rejstříku a proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zahájení insolvenčního řízení lze podat opravný prostředek do sedmi dnů ode dne jeho oznámení, a to postupem stanoveným v občanském soudním řádu. Rozhodnutí podle článku 630 je okamžitě účinné a vymahatelné.

Insolvenční řízení se považuje za zahájené ode dne zápisu rozhodnutí podle čl. 630 odst. 1 obchodního zákoníku. V případě zrušení rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení se obstavení a zabavení majetku považuje za zrušené, práva dlužníka jsou obnovena a pravomoci insolvenčního správce jsou ukončeny ode dne zápisu pravomocného rozsudku v obchodním rejstříku.

Soud schválí nebo zamítne plán ozdravných postupů podniku zvláštním rozhodnutím. Pokud je plán ozdravných postupů schválen, soud skončí insolvenční řízení a jmenuje dozorčí orgán navržený v plánu nebo zvolený na schůzi věřitelů. Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek do sedmi dnů ode dne zápisu v obchodním rejstříku.

Rozhodnutím podle článku 710 obchodního zákoníku soud prohlásí dlužníka platebně neschopným, pokud v příslušné zákonné lhůtě není navržen žádný plán ozdravných postupů nebo navrhovaný plán není přijat nebo schválen. Tatáž pravidla se použijí v případech stanovených v čl. 630 odst. 2, čl. 632 odst. 1 a čl. 709 odst. 1 obchodního zákoníku (opětovné zahájení řízení v případě, že dlužník nesplní své povinnosti podle plánu ozdravných postupů). Týmž rozsudkem soud prohlásí platební neschopnost dlužníka, nařídí, aby společnost v úpadku přestala vykonávat obchodní činnost, připustí obecné obstavení nebo zabavení majetku dlužníka, ukončí pravomoci řídicích orgánů dlužníka, který je právnickou osobou, zbaví dlužníka práva na správu a prodej majetkové podstaty a nařídí zpeněžení aktiv z majetkové podstaty a rozdělení výtěžku. Rozhodnutí o prohlášení úpadku se vztahuje na všechny účastníky řízení a podléhá zápisu do obchodního rejstříku. Je okamžitě účinné a opravný prostředek proti němu lze podat ve lhůtě sedmi dnů ode dne zápisu.

Od okamžiku zápisu rozhodnutí o prohlášení úpadku do obchodního rejstříku se nemovitosti, movitý majetek a pohledávky dlužníka vůči třetím stranám jednajícím v dobré víře považují za zajištěné. Obecné obstavení nemovitostí a plavidel ve vlastnictví dlužníka se zapisuje do notářských rejstříků nebo lodních rejstříků na základě rozhodnutí o prohlášení úpadku dlužníka, které je zapsáno v obchodním rejstříku. Všechny peněžní a nepeněžní závazky dlužníka jsou vůči němu účinné ode dne vydání rozhodnutí o prohlášení úpadku. Tržní peněžní hodnota nepeněžních pohledávek se určuje ke dni vydání rozhodnutí. Nepeněžní závazky se převádějí na peníze na základě své tržní hodnoty k datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení.

Rozsudky zahraničních soudů prohlášení úpadku jsou v Bulharsku uznávány na základě reciprocit, pokud jsou vydány orgánem státu, ve kterém má dlužník sídlo. Na žádost dlužníka, insolvenčního správce jmenovaného zahraničním soudem nebo věřitelem může bulharský soud zahájit vedlejší insolvenční řízení proti obchodní společnosti, jejíž úpadek prohlásil zahraniční soud, pokud má tato obchodní společnost v Bulharsku významný majetek. V takovém případě se rozhodnutí vztahuje pouze na majetek dlužníka v Bulharsku.

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyl nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

Od data rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení se majetek dlužníka stává majetkovou podstatou, z níž mají být uspokojeny pohledávky všech věřitelů vyplývající z obchodních a jiných než obchodních závazků.

Podle vnitrostátního práva majetková podstata zahrnuje:

majetek vlastněný dlužníkem ke dni vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení,

majetek pořízený dlužníkem po dni vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení,

majetek dlužníka, který je osobou samostatně výdělečně činnou, zahrnuje polovinu osobního majetku, práva k osobnímu majetku a peněžní vklady ve společném jmění manželů,

majetek dlužníka, který je společníkem s neomezeným ručením, zahrnuje polovinu osobního majetku, práva k osobnímu majetku a peněžní vklady ve společném jmění manželů.

Nesplacený podíl nebo vklad společníka s omezeným ručením inkasuje insolvenční správce a začlení jej do majetkové podstaty. Do majetkové podstaty se zahrnou veškeré další nově inkasované pohledávky dlužníka, výnosy z prodeje jeho majetku a pohledávky věřitelů, od nichž věřitelé ustoupili.

Pokud prodejní cena položky zastaveného nebo zajištěného majetku přesahuje zajištěnou pohledávku včetně vzniklého úroku, je zbytková částka zahrnuta do majetkové podstaty. Totéž pravidlo se použije i pro věřitele, kterým bylo uděleno právo ponechat si jistotu.

Pokud soud prohlásí transakci za neplatnou vůči věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě, majetek poskytnutý třetí stranou se vrátí, a jestliže tento majetek není zařazen do majetkové podstaty nebo existuje peněžní závazek, je třetí strana určena jako věřitel v řízení.

Pokud výtěžek ze zpeněžení aktiv podléhajících zajišťovacím opatřením uloženým před zahájením insolvenčního řízení k zajištění veřejnoprávních pohledávek nebo aktiv, která jsou předmětem probíhajícího exekučního řízení k inkasu veřejnoprávních pohledávek, přesahuje částku pohledávky včetně vzniklého úroku a vynaložených nákladů na vymáhání, převede soudní vykonavatel zbytkovou částku na bankovní účet s majetkovou podstatou. Pokud soudní vykonavatel nezpeněží aktiva do šesti měsíců od zahájení insolvenčního řízení, přechází majetek ze soudního vykonavatele na insolvenčního správce a je zpeněžen v insolvenčním řízení. Pokud je platba ve prospěch věřitele provedena mezi datem přerušení exekučního řízení a datem zápisu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, je vyplacená částka vrácena do majetkové podstaty. Pokud jsou podniknuty kroky ke zpeněžení jistoty ve prospěch zajištěného věřitele, část výtěžku, která přesahuje částku zajištění, se připojuje k majetkové podstatě.

Majetková podstata nezahrnuje tyto položky:

nezabavitelný majetek dlužníka a společníka s neomezeným ručením,

finanční zajištění podle článku 22h a čl. 63a odst. 2 zákona o podzemních přírodních zdrojích,

aktiva provozovatelů vodárenských a kanalizačních služeb nutná pro jejich primární provoz, dokud není v dané oblasti určen nový provozovatel těchto služeb, částky uložené na bankovním účtu podle čl. 60 odst. 2 zákona o nakládání s odpady.

Podle vnitrostátního práva (články 444 až 447 občanského soudního řádu) nesmí být výkon rozhodnutí namířen proti následujícím položkám osobního majetku dlužníka, který je fyzickou osobou:

předměty určené pro běžnou potřebu dlužníka a jeho rodiny, které uvádí seznam přijatý Radou ministrů,

potraviny potřebné k obživě dlužníka a jeho rodiny po dobu jednoho měsíce nebo v případě zemědělských výrobců až do nové sklizně nebo jejího ekvivalentu v jiných zemědělských produktech,

palivo potřebné k vytápění, vaření a osvětlení po dobu tří měsíců,

stroje, nástroje, přístroje a knihy považované za nezbytný osobní majetek a umožňující osobám se svobodným povoláním nebo řemeslníkům samostatně výdělečně činným pokračovat ve výkonu profese,

pozemky dlužníka, který je zemědělským producentem, a to zejména: zahrady a vinice s rozlohou do 0,5 ha nebo pole s rozlohou do 3 ha, včetně nezbytných zemědělských strojů, nástrojů, hnojiv, látek na ochranu rostlin a osiva k setí na dobu jednoho roku,

dvě tažná zvířata, jedna kráva a pět malých hospodářských zvířat, deset úlů a domácí drůbež, včetně potřebného krmiva až do nové sklizně nebo do doby, než mohou být zvířata vyhnána na pastvu,

obydlí dlužníka, pokud ani on ani žádní členové jeho rodiny, kteří sdílejí stejný obytný prostor, nemají jiné obydlí, a to bez ohledu na to, zda zde dlužník žije.

Pokud obydlí přesahuje bytové potřeby dlužníka a jeho rodinných příslušníků stanovené vyhláškou Rady ministrů, je nadměrná část dána do prodeje, pokud jsou splněny podmínky stanovené v čl. 39 odst. 2 zákona o vlastnictví,

ostatní nezabavitelné položky majetku a pohledávky chráněné před výkonem rozhodnutí jiným právním předpisem.

Výše uvedené zákazy se nevztahují na věřitele, pokud jde o majetek, který je předmětem zástavy nebo je zatížen hypotékou, jestliže je navrhovatel věřitelem podle zástavního nebo hypotečního práva. Pokud jde o pozemky a obydlí dlužníka, zákaz se nevztahuje na:

dlužníky, kteří dluží výživné, náhrady přiznané podle práva občanskoprávních deliktů a finanční schodky, které mají být napraveny,

dlužníky v jiných případech výslovně stanovených zákonem.

Je-li výkon rozhodnutí namířen proti mzdě dlužníka nebo jiné odměně za provedenou práci nebo proti důchodu, který přesahuje minimální mzdu, lze provést následující srážky:

pokud měsíční odměna, kterou pobírá osoba, již je nařízena úhrada výše uvedených nákladů, přesahuje minimální mzdu, nepřekračuje však dvojnásobek minimální mzdy: jedna třetina částky, pokud tato osoba nemá děti, a jedna čtvrtina částky, má-li tato osoba vyživované děti;

pokud měsíční odměna, kterou pobírá osoba, již je nařízena úhrada výše uvedených nákladů, přesahuje dvojnásobek minimální mzdy, nepřekračuje však čtyřnásobek minimální mzdy: polovina částky, pokud tato osoba nemá děti, a jedna třetina částky, má-li tato osoba vyživované děti;

pokud měsíční odměna, kterou pobírá osoba, již je nařízena úhrada výše uvedených nákladů, přesahuje čtyřnásobek minimální mzdy: částka přesahující dvojnásobek minimální mzdy, pokud tato osoba nemá děti, a částka přesahující dvouapůlnásobek minimální mzdy, má-li tato osoba vyživované děti.

V těchto případech se měsíční mzda nebo odměna počítá po odečtení daní a povinných odvodů sociálního pojištění. Tato omezení se však nevztahují na nároky vyplývající z plateb výživného. V tomto případě se přiznaná částka výživného odečte v plném rozsahu a odpočty ze mzdy nebo jiné odměny za provedenou práci nebo z důchodu na ostatní závazky osoby, které je nařízeno zaplacení nedoplatků výživného, se odečtou ze zbývajících částí celkového příjmu dané osoby. Výkon rozhodnutí vůči pohledávkám na výživném není dovolen. Výkon rozhodnutí vůči stipendiím je povolen pouze u pohledávek vyplývajících z plateb výživného.

Jakékoli vzdání se ochrany týkající se osobního majetku, mzdy nebo jiné odměny za práci nebo důchodu ze strany dlužníka, který je fyzickou osobou, je neplatné.

Článek 22h a čl. 63a odst. 2 zákona o podzemních přírodních zdrojích stanoví požadavky na finanční zajištění, které musí provozovatel, držitel povolení nebo koncesionář poskytnout ministru energetiky před zahájením provozu na základě povolení, a to zejména: neodvolatelnou bankovní záruku vydanou ve prospěch ministra energetiky; svěřenecký účet v bance určené provozovatelem a přijatelné pro ministra energetiky; pojistnou smlouvu, která jako oprávněnou osobu uvádí ministra energetiky; dokumentární akreditiv, v jehož rámci mohou být finanční prostředky čerpány pouze za účelem výkonu uvedených činností, nebo jinou zákonnou jistotu projednanou s ministrem energetiky.

V čl. 60 odst. 2 zákona o nakládání s odpady jsou stanoveny požadavky na jistoty, které mají být poskytnuty na krytí budoucích nákladů na uzavření skládek a následnou péči takto: měsíční srážky zaplacené na svěřenecký účet Regionální inspekce životního prostředí a vod, která odpovídá za oblast, ve které se nachází skládka; měsíční srážky placené na účelový účet, který bude zablokován, dokud nebudou dokončena a schválena všechna opatření týkající se uzavření skládek a následné péče, s výjimkou případů, kdy je použití uložených finančních prostředků výslovně povoleno, nebo bankovní záruka vydaná ve prospěch příslušné Regionální inspekce životního prostředí odpovědné za oblast, ve které se nachází skládka.

Závěrečná schůze věřitelů přijme usnesení o neprodejném osobním majetku v majetkové podstatě a může rozhodnout, že dlužníkovi se vrátí osobní majetek zanedbatelné hodnoty nebo pohledávky, které by byly nepřiměřeně obtížně vymahatelné.

Po uhrazení všech závazků v plné výši se zbývajících část majetkové podstaty vrací dlužníkovi.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

Dlužník a insolvenční správce mají v insolvenčním řízení následující práva:

podávat námítky proti rozvaze a zprávě vypracované likvidátorem, pokud bylo zahájeno řízení proti společnosti v likvidaci. Soud o námítce rozhodne ve lhůtě čtrnácti dnů, a to rozhodnutím, proti němuž nelze podat opravný prostředek,

požadovat, aby soud prohlásil úpadek dlužníka a nařídil mu, aby přestal vykonávat obchodní činnost, a to buď od data rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, nebo od pozdějšího data, které však musí nastat před uplynutím lhůty pro předložení návrhu plánu ozdravných postupů, je-li zřejmé, že pokračující činnost dlužníka by poškodila majetkovou podstatu,

požádat, aby soud připustil zajišťovací opatření stanovená zákonem za účelem zajištění dostupných aktiv dlužníka,

navrhnout plán ozdravných postupů,

požádat, aby soud svolal schůzi věřitelů.

Kroky dlužníka a insolvenčního správce jsou zdokumentovány ve veřejném rejstříku, který může být veden v elektronické podobě a je k dispozici v kanceláři insolvenčního soudu.

Dlužník, jeho zástupce a insolvenční správce se nesmí přímo ani prostřednictvím zástupce nebo jiné spřízněné osoby účastnit nabídkových řízení nebo se účastnit jako kupující dražeb, kde dochází k prodeji osobního majetku nebo majetkových práv zahrnutých do majetkové podstaty. Pokud vlastnického práva nabude nezpůsobilý předkladatel nabídky, je prodej neplatný a peníze zaplacené kupujícím budou zadrženy a použity k uspokojení pohledávek věřitelů.

Poté, co soud zahájí insolvenční řízení nebo uloží předběžná a zajišťovací opatření, dlužník pokračuje v obchodní činnosti pod dohledem insolvenčního správce a může uzavírat nové smlouvy pouze s předchozím souhlasem insolvenčního správce a za podmínky, že bude i nadále dodržovat opatření nařízená v rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení.

Soud může dlužníka zbavit práva spravovat majetek a nakládat s ním a přiznat toto právo insolvenčnímu správci, pokud zjistí, že jednání dlužníka poškozuje zájmy věřitelů.

Dlužník

Při vzniku platební neschopnosti nebo předlužení musí dlužník podat k soudu návrh na zahájení insolvenčního řízení do 30 dnů. Návrh podává dlužník, dědic dlužníka, řídicí orgán nebo zástupce nebo likvidátor obchodního podniku nebo společník s neomezeným ručením. Je-li návrh podán zástupcem, vyžaduje se plná moc. V návrhu může dlužník navrhnout plán ozdravných postupů a jmenovat osobu, která splňuje požadavky stanovené pro jmenování insolvenčním správcem, pokud soud nařídí, aby bylo zahájeno insolvenční řízení.

Dlužník, který jedná osobně nebo prostřednictvím zmocněného zástupce, může činit veškeré nezbytné procesní úkony v insolvenčním řízení a v řízeních zahájených na základě úrovních žalob a nároků na konvalidaci vyjma těch úkonů, které jsou výhradně v pravomoci insolvenčního správce.

Za určitých podmínek má dlužník a jeho rodina nárok na výživné. Výše platby je určena soudem a představuje náklad insolvenčního řízení.

Dlužník se může účastnit schůzí věřitelů, pokud to považuje za nezbytné.

Na návrh dlužníka může soud zrušit usnesení schůze věřitelů, pokud je protiprávní nebo pokud vysoce poškozuje zájmy některých věřitelů.

Dlužník může podat písemnou námitku, jejíž kopii zašle insolvenčnímu správci, proti jakékoli pohledávce, kterou insolvenční správce zjistil nebo zamítl, a to do sedmi dnů od zveřejnění seznamů zjištěných a zamítnutých pohledávek v obchodním rejstříku. Dlužník může podat úrovní žalobu podle článku 694 obchodního zákoníku do čtrnácti dnů od zveřejnění soudního usnesení, kterým se schvaluje seznam, v obchodním rejstříku, pokud soud zamítne námitku dlužníka proti pohledávce schválené věřitelem nebo zahrne určitou pohledávku na seznam schválených pohledávek.

Dlužník může požádat soud, aby odvolal jmenovaného insolvenčního správce, pokud tento insolvenční správce neplní své povinnosti nebo jedná způsobem, který poškozuje zájmy věřitele nebo dlužníka.

Dlužník může podat opravný prostředek proti schvalovacímu příkazu, který soud vydá při prodeji osobního majetku a majetkových práv v insolvenčním řízení.

Dlužník může u soudu podat písemnou námitku proti distribučnímu vyúčtování a napadnout soudní usnesení, kterým bylo vyúčtování schváleno.

Dlužník může požádat soud, aby s cílem zajistit ochranu majetku a umožnit provádění plánu stanovil zvláštním rozhodnutím v době schvalování plánu ozdravných postupů nebo později majetek, s nímž může dlužník disponovat s předběžným souhlasem dozorčího orgánu nebo s předchozím souhlasem soudu, pokud dozorčí orgán neexistuje, nebo aby nahradil jednoho nebo více členů dozorčí rady.

Podle článku 740 obchodního zákoníku může dlužník v kterékoli fázi řízení uzavřít dohodu se všemi věřiteli, jejichž pohledávky byly zjištěny, za účelem vypořádání jejich peněžních pohledávek. V takovém případě insolvenční správce nezastupuje dlužníka jako strana jednání. Pokud dlužník nesplní své závazky vyplývající z dohody, mohou věřitelé, jejichž pohledávky představují nejméně 15 % z celkové částky pohledávek, požádat o opětovné zahájení insolvenčního řízení.

Dlužník může o opětovné zahájení insolvenčního řízení požádat do jednoho roku ode dne zápisu rozhodnutí o přerušení řízení v obchodním rejstříku, jestliže zjistí, že jsou k dispozici dostatečné prostředky nebo byla složena částka nezbytná k úhradě zálohy na počáteční soudní náklady.

Dlužník může požádat soud, aby opětovně zahájil přerušené řízení do jednoho roku od data usnesení o přerušení řízení, pokud jsou během této lhůty uvolněny částky vyčleněné na sporné pohledávky nebo je zjištěn majetek, který během insolvenčního řízení nebyl znám.

Dlužník může požádat soud, aby mu přiznal navrácení jeho obnovitelných práv do původního stavu, pokud v plném rozsahu uhradil veškeré závazky zjištěné v řízení včetně vzniklých úroků a nákladů. Práva dlužníka budou obnovena bez úhrady všech závazků, pokud byl úpadek způsoben nepříznivým obchodním a hospodářským vývojem. Práva společníků s neomezeným ručením budou obnovena za stejných podmínek. Proti rozhodnutí soudu, jímž je přiznáno navrácení do původního stavu, nelze podat opravný prostředek. Dlužník má sedm dnů na to, aby napadl rozhodnutí, kterým byl zamítnut jeho návrh. Pravomocné rozhodnutí je zapsáno do spisu podnikatele v úpadku vedeného v obchodním rejstříku.

Dlužník může vznést námitku proti závěrečné zprávě insolvenčního správce, která je vypracována při ukončení jeho jmenování, a to do sedmi dnů ode dne, kdy byla zpráva předložena soudu. Soud o zprávě rozhodne ve lhůtě čtrnácti dnů a proti tomuto rozhodnutí nelze podat opravný prostředek.

Dlužník může po úplném a konečném vypořádání svých závazků obdržet případný zbytek majetkové podstaty.

Pokud je návrh věřitele na zahájení insolvenčního řízení pravomocným rozhodnutím zamítnut, má dlužník, ať fyzická nebo právnická osoba, nárok na náhradu škody, pokud věřitel jednal s úmyslem nebo hrubou nedbalostí. Náhrada škody pokrývá veškeré hmotné a nehmotné škody, které vznikly v přímém důsledku protiprávního jednání. Pokud ke škodám přispěly úkony dlužníka, lze náhradu škody snížit. Pokud návrh na zahájení insolvenčního řízení podalo více věřitelů, jsou tyto věřitelé odpovědní společně a nerozdílně.

Nejpozději do 14 dnů od zahájení insolvenčního řízení musí dlužník soudu a insolvenčnímu správci předložit:

nezbytné informace o podnikání a majetku dlužníka;

seznam plateb v hotovosti nebo bankovním převodem ve výši přesahující 1 200 BGN, které byly uskutečněny v posledních šesti měsících před zahájením insolvenčního řízení;

seznam plateb spřízněným osobám, které dlužník uskutečnil během posledního dvanáctiměsíčního období před zahájením insolvenčního řízení;

notářem ověřené prohlášení s výčtem všech položek osobního majetku, majetkových práv a pohledávek se jmény a adresami dlužníků.

Dlužník poskytne soudu nebo insolvenčnímu správci informace o svém majetku a podnikání, včetně všech příslušných dokumentů, a to do sedmi dnů od data písemné žádosti, aby tak učinil. Informace musí být aktuální k datu žádosti. V opačném případě soud uloží pokutu.

Nejpozději do jednoho měsíce od data rozhodnutí o přerušení insolvenčního řízení z důvodu nezaplacení počátečních nákladů insolvenčního řízení musí dlužník ukončit pracovní smlouvy svých pracovníků a zaměstnanců, informovat příslušné místní ředitelství Národní agentury pro veřejné příjmy, vystavit příslušné doklady osvědčující pracovní zkušenosti a délku pracovního poměru uvedených pracovníků a zaměstnanců pro účely sociálního pojištění, vypracovat referenční dokument s výčtem všech osob s pohledávkami garantovanými podle zákona o garantovaných pohledávkách pracovníků a zaměstnanců v případě insolvence zaměstnavatele a podle vyhlášek, které stanoví prováděcí pravidla k zákonu, a předat podnikové záznamy příslušné místní pobočce Státního ústavu sociálního zabezpečení.

Dlužník předloží nejméně jednu čtvrtletní zprávu o své činnosti a opatřeních přijatých k provedení plánu ozdravných postupů dozorčímu orgánu, který je v plánu uveden, a oznámí mu všechny okolnosti, které mohou mít podstatný dopad na výkon rozhodnutí.

Řídicí orgány dlužníka musí předem získat souhlas dozorčích orgánů, nežli rozhodnou o těchto opatřeních:

restrukturalizace dlužníka,

uzavření nebo přesun podniků nebo jejich podstatných částí,

transakce s majetkem, které nepředstavují běžné úkony, a transakce spojené s řízením podnikatelské činnosti dlužníka,

podstatná změna podnikání dlužníka,

podstatné organizační změny,

navázání dlouhodobé spolupráce, která je nezbytná pro provádění plánu ozdravných postupů nebo ukončení takové spolupráce, otevření nebo zavření poboček.

Soudem schválený plán ozdravných postupů je pro dlužníka závazný a dlužník by měl stanovené strukturální změny provést neprodleně.

Dlužník se musí zdržet úkonů a transakcí uvedených v člancích 645, 646 a 647 obchodního zákoníku ve lhůtách a za podmínek stanovených v těchto člancích, jinak mohou být tyto úkony a transakce vůči věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě prohlášeny za neplatné.

Insolvenční správce

Podle bulharských právních předpisů je insolvenční správce fyzickou osobou, která splňuje tyto požadavky:

nebyl jako dospělý odsouzen za úmyslný trestný čin, pokud nebyl plně soudně rehabilitován;

není v manželském svazku nebo příbuzenském vztahu s dlužníkem nebo věřitelem v přímé linii; není v příbuzenském vztahu s dlužníkem nebo věřitelem ve vedlejší linii do šestého stupně a v příbuzenské vztahu se sňatkem do třetího stupně;

není věřitelem v daném insolvenčním řízení;

není dlužníkem v úpadku, kterému nebylo přiznáno navrácení do původního stavu;

nemá s dlužníkem ani s žádným věřitelem vztahu, které by mohly vyvolat důvodné podezření, pokud jde o jeho nestrannost;

má vysokoškolské vzdělání v oboru ekonomie nebo práva a nejméně tři roky odpovídající odborné praxe;

úspěšně absolvoval zkoušku odborné způsobilosti podle pravidel a postupů, který stanoví zvláštní předpis, a byl zapsán na seznam odborníků splňujících kritéria pro jmenování insolvenčním správcem, který byl schválen ministrem spravedlnosti a zveřejněn v Úředním věstníku;

nebyl odvolán jako insolvenční správce za porušení povinností nebo za jednání, které poškodilo zájmy věřitelů nebo dlužníka; nebyl vyškrtnut z rejstříku vedeného centrální bankou nebo odvolán dle uvážení fondu nebo na návrh ministra financí za porušení povinností nebo jednání poškozující zájmy věřitelů; nepodléhá opatřením uvedeným v čl. 65 odst. 2 bodě 11 zákona o bankách nebo v čl. 103 odst. 2 bodě 16 zákona o úvěrových institucích.

Ministr spravedlnosti vyškrtne insolvenčního správce ze seznamu, je-li zjištěno porušení pravomocí a povinností svěřených úřadu insolvenčního správce, a to bez ohledu na to, zda porušení zjistil insolvenční soud, a zajistí zveřejnění pozměněného seznamu v Úředním věstníku.

Pravomoci svěřené insolvenčnímu správci může vykonávat více osob. V takovém případě jsou rozhodnutí přijímána jednomyslně a opatření jsou prováděna společně, ledaže věřitelé nebo soud (v případě sporu mezi stranami, které vykonávají funkci insolvenčního správce), rozhodnou jinak. Pokud pravomoci svěřené insolvenčnímu správci vykonává více osob, které rozhodují jednomyslně a jednají společně, jejich odpovědnost je společná a nerozdílná.

Insolvenční správce musí platit roční poplatek za průběžné odborné vzdělávání. Insolvenční správce, který včas nezaplatí požadovaný poplatek, je z rejstříku vyškrtnut. Nejpozději tři dny po jmenování insolvenčního správce a před jeho potvrzením musí insolvenční správce uzavřít pojištění profesní odpovědnosti na celou dobu trvání insolvenčního řízení, aby byl chráněn proti žalobám na náhradu škody vyplývající z porušení jeho úředních povinností.

Ministr spravedlnosti musí společně s ministrem hospodářství organizovat každoroční školení pro insolvenční správce.

Podle obchodního zákoníku se insolvenční správci člení do těchto kategorií:

předběžní insolvenční správci jmenovaní rozhodnutím o zahájení insolvenčního řízení,

předběžní insolvenční správci jmenovaní předběžným opatřením,

stálí insolvenční správci, kteří mohou být zvoleni schůzí věřitelů nebo soudem, pokud schůze věřitelů nemůže dospět k dohodě na jmenování,

pomocní insolvenční správci,

insolvenční správci z úřední pravomoci, kteří jsou jmenováni v okamžiku odvolání stálého insolvenčního správce a vykonávají svou funkci do jmenování nového stálého insolvenčního správce.

Pravomoci předběžného insolvenčního správce jsou stejné jako pravomoci stálého insolvenčního správce. Kromě toho předběžný správce do čtrnácti dnů ode dne zahájení insolvenčního řízení vyhotoví tyto doklady:

seznam věřitelů na základě účetních záznamů dlužníka, který uvádí výši jejich pohledávek a to, který z věřitelů je nebo byl spřízněn s dlužníkem v posledních třech letech před zahájením insolvenčního řízení, podle údajů dostupných v obchodním rejstříku a v účetních knihách dlužníka, ověřenou kopii účetních záznamů dlužníka,

písemnou zprávu o důvodech úpadku, stávajícím majetku dlužníka, opatřeních přijatých k jeho ochraně a o možnostech záchrany společnosti.

Předběžný insolvenční správce se musí zúčastnit první schůze věřitelů.

Insolvenční soud jmenuje insolvenčního správce zvoleného na první schůzi věřitelů, pokud splňuje stanovené požadavky a předem poskytl písemný souhlas ve formě notářsky ověřeného prohlášení, a určí datum, ke kterému se má insolvenční správce ujmout své funkce. V okamžiku svého jmenování insolvenční správce podá notářsky ověřené prohlášení, v němž potvrdí, zda existují nebo neexistují určité právní překážky pro výkon povinností správce v rámci jeho funkce podle obchodního zákoníku, například zda je společníkem ve společnosti s ručením omezeným nebo akcionářem v akciové společnosti, zda souběžně vykonává funkci likvidátora a insolvenčního správce a jiné placené funkce. Pokud takové okolnosti nastanou, musí insolvenční správce okamžitě informovat insolvenční soud. Insolvenční správce se musí ujmout úřadu v den stanovený soudem. Pokud tak neučiní, soud do sedmi dnů nahradí jmenovaného správce jinou osobou vybranou z těch, kdo byli nominováni první schůzí věřitelů. Pokud nebyla předložena žádná alternativní nominace, jmenuje se insolvenční správce z příslušného seznamu a svolá se nová schůze věřitelů. Pokud není schůze věřitelů schopna dospět k dohodě na jmenování insolvenčního správce nebo rozhodnout o jeho odměně, určí odměnu insolvenčního správce soud.

Soud odvolá insolvenčního správce v těchto případech:

na písemnou žádost insolvenčního správce;

jestliže se insolvenční správce stal nezpůsobilý k právním úkonům;

jestliže již insolvenční správce nesplňuje požadavky stanovené zákonem;

na žádost věřitelů, kteří drží více než polovinu z celkové výše všech pohledávek;

na základě rozhodnutí schůze věřitelů;

v případech, kdy insolvenční správce již není schopen vykonávat své pravomoci;

v případě úmrtí.

Soud může z vlastního podnětu nebo na návrh dlužníka, věřitelského výboru nebo věřitele insolvenčního správce kdykoli odvolat, pokud neplní své povinnosti nebo jedná ve věci, která poškozuje zájmy věřitele nebo dlužníka. Insolvenční správce, který byl na návrh uvedených subjektů odvolán, musí nadále plnit své povinnosti, nežli je jmenován nový insolvenční správce. Usnesení, kterým je správce odvolán, je okamžitě vykonatelné a opravný prostředek podaný proti němu nemá odkladný účinek. Zrušení platnosti usnesení o odvolání neznamená opětovný nástup osoby odvolané z funkce insolvenčního správce do tohoto úřadu. Soud svolá schůzi věřitelů, jejímž úkolem bude jmenovat nového insolvenčního správce. Dokud není vybrán nový správce, plní funkce insolvenčního správce insolvenční správce jmenovaný soudem z úřední pravomoci.

Insolvenční správce nejpozději do tří dnů po nástupu do funkce požádá o uvolnění blokováného majetku dlužníka a sestaví soupis nemovitého a osobního majetku dlužníka, hotovostních prostředků, cenností, cenných papírů, smluv, pohledávek atd. včetně osobního majetku v držení třetích stran. Insolvenční správce sestaví soupis majetku a, pokud jsou později nalezena další aktiva, sestaví se dodatečný soupis. Od okamžiku sestavení soupisu majetku je insolvenční správce odpovědný za majetek uvedený v soupisu, pokud není předán dlužníkovi nebo třetí straně do úschovy.

Insolvenční správce má tato práva:

zastupovat podnik;

řídít jeho běžné záležitosti;

dohlížet na podnikání dlužníka, jestliže bylo omezeno jeho právo provozovat podnikatelskou činnost;

získat a vést účetní záznamy a vyřizovat obchodní korespondenci podniku;

provádět šetření a identifikovat majetek dlužníka;

v případech stanovených zákonem požadovat ukončení, zrušení nebo anulování smluv, jichž je dlužník smluvní stranou;

účastnit se soudních sporů, v nichž je podnik účastníkem řízení, a podávat žaloby v jeho zastoupení;

inkasovat pohledávky dlužníka a ukládat výnosy na zvláštní účet;

s povolením soudu nakládat s peněžními prostředky dlužníka uloženými na bankovních účtech, je-li to nezbytné pro správu a ochranu majetku dlužníka;

provádět šetření za účelem identifikace věřitelů dlužníka;

na základě soudního příkazu svolávat a organizovat schůze věřitelů;

navrhnout plán ozdravných postupů;

provádět úkony nezbytné k ukončení majetkových účastí dlužníka v jiných společnostech;

zpeněžit majetkovou podstatu;

provádět další úkony předepsané zákonem a nařízené soudem.

Všechny orgány a instituce státní správy jsou povinny být insolvenčnímu správci nápomocny při plnění jeho povinností.

Od data, kdy se rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení stane pravomocným, přijímá peněžní prostředky zaplacené k vypořádání pohledávek insolvenční správce.

Insolvenční správce zajišťuje, aby byly seznamy zjištěných a odmítnutých pohledávek spolu s účetními závěrkami dlužníka zveřejněny v obchodním rejstříku co nejdříve po dokončení a zpřístupní je věřitelům a dlužníkovi v kanceláři soudu.

Aby zvýšil velikost majetkové podstaty, vybírá insolvenční správce nesplacené podíly a vklady společníků ve společnostech s ručením omezeným a může přihlásit pohledávku podle článků 645, 646 a 647 obchodního zákoníku a článku 135 zákona o závazcích a smlouvách v souvislosti s insolvenčním řízením a podat příslušné žaloby na plnění v souvislosti s takovou pohledávkou. Pokud pohledávku přihlásí věřitel, soud bez návrhu stanoví insolvenčního správce spolužalobcem. Insolvenční správce se musí zúčastnit řízení zahájeného v souvislosti s určovací žalobou, kterou podal dlužník nebo věřitel podle článku 694 obchodního zákoníku.

Insolvenční správce po obdržení povolení soudu zařídí prodej majetkových práv začleněných do majetkové podstaty, sestaví distribuční rozvrh dostupných částek, které mají být rozděleny mezi věřitele, kteří mají pohledávky podle čl. 722 odst. 1 obchodního zákoníku, a to v závislosti na jejich pořadí, přednosti a zajištění, zařídí, aby byl rozvrh zapsán do obchodního rejstříku, a provede platby v souladu s rozvrhem. Insolvenční správce na základě soudního příkazu uloží v bankách částky vyčleněné v okamžiku konečného rozdělení na neinkasované nebo sporné pohledávky.

Pokud se dlužník dohodne na vyrovnání se všemi věřiteli se zjištěnými pohledávkami, insolvenční správce dlužníka ve vyrovnání nezastupuje.

Insolvenční správce musí pravomoci své funkce vykonávat obezřetně a pečlivě. Nesmí přenášet své pravomoci na třetí stranu bez výslovného souhlasu soudu. Insolvenční správce nesmí vyjednávat jménem dlužníka ani osobně, ani prostřednictvím spřízněné strany. Insolvenční správce nesmí žádným způsobem přímo nebo prostřednictvím jiné osoby nabýt osobní majetek nebo majetková práva z majetkové podstaty. Toto omezení se vztahuje na manžela /manželku insolvenčního správce, jeho příbuzné v přímé linii a jeho příbuzné ve vedlejší linii do šestého stupně a příbuzné sňatkem do třetího stupně. Insolvenční správce nesmí zveřejnit žádné skutečnosti, údaje a informace, o nichž se dozví v souvislosti s výkonem pravomocí a povinností svěřených jeho úřadu.

Pokud insolvenční správce neplní své povinnosti nebo je nevykonává řádně, může mu soud uložit pokutu až do výše jedné měsíční odměny. Insolvenční správce je povinen zaplatit odškodnění ve výši, která se rovná úroku stanovenému ze zákona za jakékoli prodlení při ukládání přijatých částek v bance.

Insolvenční správce je povinen nahradit dlužníkovi a věřitelům jakoukoli škodu způsobenou protiprávním jednáním při plnění povinností správce.

Po ukončení svého mandátu musí insolvenční správce okamžitě předat evidenci, účetní záznamy a účty spolu s veškerým majetkem přijatým do úschovy novému insolvenčnímu správci nebo osobě určené soudem a dlužníkovi, pokud je ke zvážení [schůzí věřitelů] přijat plán ozdravných postupů. Pravomoci insolvenčního správce končí uzavřením insolvenčního řízení. Insolvenční správce předá účetní záznamy a zbývající část majetku dlužníka jeho řídicímu orgánu. Práva insolvenčního správce budou obnovena, pokud bude rozhodnuto o opětovném zahájení insolvenčního řízení.

V roce 2017 byla zavedena funkce pomocného insolvenčního správce. Pomocný insolvenční správce je fyzická osoba, která splňuje všechny požadavky stanovené pro insolvenčního správce, s výjimkou požadavku: mít příslušnou odbornou praxi v délce nejméně dvou let; absolvovat zkoušku odborné způsobilosti v souladu s postupem stanoveným ve zvláštním předpisu a být zapsán na seznamu odborníků, kteří mohou být jmenováni insolvenčními správci, přijatém ministrem spravedlnosti a zveřejněném v Úředním věstníku. Pomocní insolvenční správci nesmí nikdy podléhat opatřením uvedeným v čl. 65 odst. 2 bodě 11 zákona o bankách nebo v čl. 103 odst. 2 bodě 16 zákona o úvěrových institucích.

Aby byli jmenováni pomocným insolvenčním správcem, musí žadatelé absolvovat zkoušku odborné způsobilosti v souladu s postupem stanoveným právními předpisy. Ministr spravedlnosti vydá nařízení o zápisu pomocných insolvenčních správců, kteří splňují požadované požadavky na způsobilost, na zvláštní seznam.

Pomocní insolvenční správci mohou přijímat určitá opatření v rámci pravomoci insolvenčního správce, jednat podle pokynů insolvenčního správce a v souladu s příslušným postupem (na základě povolení s výslovným souhlasem soudu). Pomocný insolvenční správce může podepsat určité dokumenty týkající se činnosti insolvenčního správce, pokud ke svému podpisu doplní výraz „pomocný“. Pomocný insolvenční správce a insolvenční správce jsou společně a nerozdílně odpovědní za škody způsobené protiprávním jednáním při výkonu jejich povinností. Vztahy mezi insolvenčním správcem a pomocným insolvenčním správcem jsou upraveny smlouvou. Pokud neexistují zvláštní pravidla, řídí se činnost pomocných insolvenčních správců pravidly platnými pro insolvenčního správce.

Insolvenční správce jmenovaný rozhodnutím zahraničního soudu vykonává práva svěřená jeho úřadu v zemi, kde bylo zahájeno insolvenční řízení, pokud jeho jednání není v rozporu s veřejným pořádkem v Bulharské republice. Na žádost insolvenčního správce jmenovaného zahraničním soudem může bulharský soud zahájit vedlejší insolvenční řízení proti obchodní společnosti, jejíž úpadek prohlásil zahraniční soud, pokud má tato obchodní společnost v Bulharsku významný majetek. Schválení plánu ozdravných postupů ve vedlejších insolvenčních řízeních vyžaduje souhlas insolvenčního správce v hlavním řízení. Návrh na zrušení transakce podaný insolvenčním správcem v hlavním nebo vedlejších insolvenčních řízeních se považuje za podaný v obou řízeních.

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

V insolvenčním řízení může být pohledávka věřitele započtena proti závazku věřitele vůči tomuto dlužníkovi, jestliže před dnem vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení oba závazky existovaly, byly vzájemně účinné a byly stejného druhu a pohledávka věřitele se stala splatná. Pokud se pohledávka věřitele stane splatná během insolvenčního řízení nebo v důsledku rozhodnutí o prohlášení úpadku dlužníka, jestliže v důsledku rozhodnutí jsou oba závazky řazeny do stejné třídy, může věřitel započíst svůj závazek až poté, co nastane jeho splatnost, nebo poté, co oba závazky dosáhnou stejného pořadí.

Prohlášení o započtení musí být oznámeno insolvenčnímu správci.

Započtení pohledávek ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě může být zrušeno, pokud věřitel nabyl pohledávky a vznikl mu závazek před datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, přičemž věřitel v okamžiku nabytí pohledávky nebo vzniku závazku věděl, že dlužník je platebně neschopný nebo předlužený nebo že byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení. Bez ohledu na dobu, kdy vzájemné závazky vznikly, započtení pohledávek, které dlužník provede po prohlášení platební neschopnosti nebo předlužení, nejdříve však jeden rok před datem podání návrhu, je ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě neplatné, vyjma té části závazku, kterou by věřitel obdržel v okamžiku rozdělení po zpeněžení majetku. Žalobu na neplatnost započtení pohledávek může podat insolvenční správce nebo, pokud správce žalobu nepodá, věřitel s pohledávkami vůči majetkové podstatě ve lhůtě jednoho roku od data zahájení insolvenčního řízení nebo data rozhodnutí o opětovném zahájení přerušného insolvenčního řízení. Pokud byl závazek započten po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, začíná lhůta pro podání žaloby na zneplatnění započtení běžet od data započtení pohledávek.

Zahájení insolvenčního řízení má odkladný účinek na veškeré žaloby a rozhodčí řízení týkající se majetkových, občanskoprávních a obchodních sporů, v nichž je dlužník účastníkem (s výjimkou pracovněprávních sporů týkajících se peněžních pohledávek dlužníka). Toto ustanovení se nepoužije, jestliže v den zahájení insolvenčního řízení v jiné věci, v němž je dlužník odpůrcem, soud souhlasil s přezkoumáním námítky, kterou dlužník podal proti započtení pohledávek.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

Nejpozději do jednoho měsíce od data rozhodnutí o přerušení insolvenčního řízení z důvodu nezaplacení počátečních nákladů insolvenčního řízení (rozhodnutí podle čl. 632 odst. 1 obchodního zákoníku) musí dlužník ukončit pracovní smlouvy svých pracovníků a zaměstnanců, informovat příslušné místní ředitelství Národní agentury pro veřejné příjmy, vystavit příslušné doklady osvědčující pracovní zkušenosti a délku pracovního poměru uvedených pracovníků a zaměstnanců pro účely sociálního pojištění, vypracovat referenční dokument s výčtem všech osob s pohledávkami garantovanými podle zákona o garantovaných pohledávkách pracovníků a zaměstnanců v případě insolvence zaměstnavatele a podle vyhlášek, které stanoví prováděcí pravidla k zákonu, a předat podnikové záznamy příslušné místní pobočce Státního ústavu sociálního zabezpečení.

Insolvenční správce může ukončit jakoukoli smlouvu, v níž je dlužník smluvní stranou, na základě částečného nebo zásadního neplnění smlouvy.

Insolvenční správce oznamuje ukončení smlouvy patnáct dnů předem a ve stejné lhůtě musí odpovědět na žádosti o informace obdržené od druhé strany týkající se toho, zda bude smlouva ukončena, nebo zůstane v platnosti. Pokud insolvenční správce na žádost neodpoví, považuje se smlouva za ukončenou. Je-li smlouva ukončena, má druhá smluvní strana nárok na náhradu škody. Jestliže smlouva, na jejímž základě dlužník v pravidelných intervalech provádí platby, zůstane platná, nevzniká insolvenčnímu správci povinnost vypořádat případné nedoplatky z této smlouvy, které vznikly před datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení.

Od data, kdy se rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení stane pravomocným, přijímá peněžní prostředky zaplacené k vypořádání pohledávek insolvenční správce. Vyrovnání pohledávky dlužníka po dni vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, ale před datem zápisu tohoto rozhodnutí je platné, pokud strana, která pohledávku vyrovnala, nevěděla o zahájení insolvenčního řízení, nebo pokud si byla tohoto řízení vědoma, byl hospodářský prospěch, jímž byla pohledávka vypořádána, začleněn do majetkové podstaty. Předpokládá se dobrá víra, dokud není prokázáno jinak.

Podle článku 646 obchodního zákoníku jsou pro věřitele neplatné následující úkony, pokud byly provedeny po datu vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v rozporu se stanoveným procesním řádem:

vypořádání závazku vzniklého před vydáním rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, zástavní nebo hypoteční právo zřízené k právu nebo osobnímu majetku z majetkové podstaty, transakce zahrnující právo nebo majetek z majetkové podstaty.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

Před rozhodnutím o návrhu na zahájení insolvenčního řízení může soud na žádost věřitele nebo z vlastního podnětu a v případě nutnosti ochrany majetku dlužníka nařídit exekuční řízení proti majetku dlužníka, s výjimkou exekučního řízení zahájeného podle právních předpisů upravujících daně a sociální pojištění. Pokud nařízení opatření navrhuje věřitel, soud je přípustí, je-li návrh věřitele podložen přesvědčivými písemnými důkazy a/nebo je-li poskytnuta jistota ve výši stanovené soudem za účelem náhrady škody dlužníkovi pro případ, že bude následně zjištěno, že dlužník není platebně neschopný nebo předlužený. Soud může zrušit předepsané zajišťovací opatření, pokud již není nutné k ochraně majetkové podstaty.

Rozhodnutí se oznamuje účastníkovi řízení, který příslušným opatřením podléhá, a účastníkovi řízení, který o tato opatření požádal. Opatření jsou okamžitě vykonatelná a opravný prostředek proti nim lze podat ve lhůtě sedmi dnů ode dne obdržení oznámení. Podání opravného prostředku nemá odkladný účinek. Zajišťovací opatření se považují za zrušená ode dne, kdy je zapsáno rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Uložené zajišťovací opatření zůstává v účinnosti až do dne vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Od tohoto data je jeho účinek zrušen účinkem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení.

Rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení má odkladný účinek na exekuční řízení proti majetku zahrnutému v majetkové podstatě, s výjimkou majetku uvedeného v článku 193 zákona o dani a sociálním pojištění. Pokud je platba ve prospěch věřitele provedena mezi datem přerušení exekučního řízení a datem zápisu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, je vyplacená částka vrácena do majetkové podstaty. V případě, že hrozí poškození zájmů věřitelů a jsou učiněna opatření k realizaci jistoty ve prospěch zajištěného věřitele, může soud povolit pokračování řízení pod podmínkou, že část výtěžku, která přesahuje částku jistoty, bude doplněna do majetkové podstaty. Je-li přihlášena a pro účely insolvenčního řízení zjištěna pohledávka, přerušené řízení se skončí. Obstavení a zabavení uložená v exekučním řízení nejsou účinná vůči pohledávkám věřitelů majetkové podstaty. Uložení zajišťovacích opatření podle občanského soudního řádu nebo zákona o dani a sociálním pojištění vůči majetku dlužníka po zahájení insolvenčního řízení není povoleno.

Majetkem uvedeným v článku 193 zákona o dani a sociálním pojištění je majetek podléhající zajišťovacím opatřením, která již byla uložena v exekučním řízení k vymáhání závazků vůči veřejné správě, které bylo zahájeno před započtením insolvenčního řízení. Dotčený majetek zpeněží veřejný soudní vykonavatel v souladu s pravidly a postupem stanoveným v řádu pro daně a sociální pojištění. Pokud výtěžek ze zpeněžení majetku nedostačuje k pokrytí celé částky pohledávky, úroků a poplatků vzniklých v rámci veřejného exekučního řízení, zbývající část pohledávky ústřední vlády nebo obce bude uspokojena v souladu s obecnými pravidly. Pokud výtěžek ze zpeněžení majetku přesahuje celou částku pohledávky, úroků a poplatků vzniklých v rámci veřejného exekučního řízení, soudní vykonavatel vloží zbývající část výtěžku na účet majetkové podstaty. Pokud soudní vykonavatel nezpeněží aktiva do šesti měsíců od zahájení insolvenčního řízení, přechází majetek ze soudního vykonavatele na insolvenčního správce a je zpeněžen v insolvenčním řízení. Jakmile je zahájeno insolvenční řízení, nelze u soudů nebo rozhodčích soudů podávat žaloby týkající se majetkových sporů podle občanského nebo obchodního práva jinak než v těchto případech:

spory o ochranu práv třetích osob, které vlastní majetek zařazený do majetkové podstaty,

pracovněprávní spory,
peněžní pohledávky zajištěné majetkem ve vlastnictví třetích osob.

Následující subjekty mohou podat určovací žaloby podle článku 694 obchodního zákoníku za účelem potvrzení existující pohledávky, která nebyla zjištěna v insolvenčním řízení, nebo napadení existence zjištěné pohledávky:

dlužník, pokud soud zamítne námitku proti pohledávce, kterou insolvenční správce zjistil, nebo tuto pohledávku zařadí na seznam zjištěných pohledávek, věřitel s nezjištěnou pohledávkou, pokud soud neprojedná námitku nebo vyloučí pohledávku ze seznamu zjištěných pohledávek, věřitel, pokud soud zamítne námitku proti zjištění pohledávky jiného věřitele nebo pohledávku jiného věřitele zařadí na seznam zjištěných pohledávek. Návrh na konvalidaci lze podat ve lhůtě čtrnácti dnů ode dne, kdy je rozhodnutí o schválení seznamu zjištěných pohledávek zveřejněno v obchodním rejstříku. Řízení se musí zúčastnit insolvenční správce. Rozsudek, který nabyl právní moci, má určující účinek pro dlužníka, insolvenčního správce a všechny věřitele v insolvenčním řízení.

Platnost prodeje majetku zahrnutého do majetkové podstaty za účelem jeho zpeněžení může být napadena občanskoprávní žalobou, pokud tohoto majetku nabyt účastník, který neměl právo předkládat nabídky v dražbě, nebo pokud nebyla uhrazena prodejní cena. Ve druhém případě může kupující čelit žalobě tím, že zaplatí dlužnou částku spolu s úroky vzniklými ode dne, kdy byl prohlášen kupujícím prodaného majetku.

Pokud účastník řízení již nedrží majetkové právo po prodeji majetku za účelem jeho zpeněžení a po nabytí tohoto majetku a jeho převzetí kupujícím, může žádat o nápravu pouze tak, že podá žalobu na určení vlastnictví.

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

Zahájení insolvenčního řízení má odkladný účinek na veškeré žaloby a rozhodčí řízení týkající se majetkových sporů podle občanského nebo obchodního práva, v nichž je dlužník účastníkem, s výjimkou pracovněprávních sporů týkajících se peněžních pohledávek dlužníka. Toto ustanovení se nepoužije, jestliže v den zahájení insolvenčního řízení v jiné věci, v němž je dlužník odpůrcem, soud připustil k projednání námitku, kterou dlužník podal proti započtení pohledávek. Přerušené řízení se obnoví, je-li pohledávka zjištěna pro účely insolvenčního řízení, tj. je zařazena na soudem schválený seznam zjištěných pohledávek.

Přerušené řízení se obnoví za účasti: 1) správce a věřitele, není-li pohledávka uvedena na seznamu pohledávek zjištěných správcem nebo na soudem schváleném seznamu pohledávek, nebo 2) insolvenčního správce, věřitele a účastníka řízení, který podal námitku, je-li pohledávka zařazena na seznam pohledávek zjištěných správcem, ale proti jejímu zařazení byla vznesena námitka. V tomto případě má rozhodnutí určující účinek pro dlužníka, insolvenčního správce a všechny věřitele s pohledávkami vůči majetkové podstatě.

Probíhající řízení proti dlužníkovi týkající se peněžitých pohledávek zajištěných majetkem třetí osoby nesmí být přerušeno.

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

Věřitel s pohledávkou za dlužníkem, která vyplývá z obchodní transakce, může podat návrh na zahájení insolvenčního řízení a připojit se k řízení zahájenému na základě návrhu podaného jiným věřitelem. V návrhu může dlužník také navrhnout plán ozdravných postupů a jmenovat osobu, která splňuje požadavky stanovené pro jmenování insolvenčních správců a může být jmenována, pokud soud nařídí, aby bylo zahájeno insolvenční řízení. Věřitel může požádat soud, aby nařídil předběžná a zajišťovací opatření, nežli rozhodne o návrhu na prohlášení úpadku, je-li to nezbytné pro zachování majetku dlužníka. Je-li zřejmé, že pokračující činnost podniku by poškozovala majetkovou podstatu, může soud na návrh věřitele nařídít ukončení činnosti buď od data rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, nebo od pozdějšího data, ale před uplynutím období, ve kterém musí být navržen plán ozdravných postupů. Pokud dostupná aktiva dlužníka nedostačují k pokrytí počátečních nákladů insolvenčního řízení, soud určí částku, kterou má věřitel v určité lhůtě zaplatit předem za účelem insolvenčního řízení. Pokud aktiva dlužníka nejsou dostatečná nebo nebyly zaplacený počáteční výdaje, může věřitel do jednoho roku od zápisu příkazu k přerušení řízení požádat o opětovné zahájení přerušného insolvenčního řízení.

Věřitelé mohou napadnout soudní příkazy a rozhodnutí vydané v insolvenčním řízení a žaloby a rozhodnutí řídicích orgánů dlužníka, pokud byly splněny podmínky stanovené v obchodním zákoníku.

V insolvenčním řízení jsou výzvy a předvolání doručována věřitelům, kteří jsou účastníky řízení, na jejich příslušnou adresu v Bulharsku. Pokud věřitel změnil adresu, aniž by uvědomil soud, budou všechna předvolání a dokumenty připojeny ke spisu a považovány za řádně doručené. Pokud věřitel nemá v Bulharsku adresu a jeho ústředí je v jiné zemi, musí uvést doručovací adresu v Bulharsku. Pokud není uvedena žádná doručovací adresa v Bulharsku, zveřejňuje se předvolání v obchodním rejstříku. Po zahájení insolvenčního řízení se nesporné úkony soudu, které nepodléhají zápisu do obchodního rejstříku nebo oznámení účastníkům řízení v souladu s občanským soudním řádem, považují za oznámené účastníkům řízení zápisem v rejstříku, který vede soud. Pokud obchodní zákoník stanoví, že předvolání má být účastníkům řízení doručeno prostřednictvím oznámení zveřejněných v obchodním rejstříku, musí být výzva, oznámení nebo předvolání zveřejněny nejméně sedm dní před plánovaným datem schůze nebo jednání.

První schůze věřitelů se zúčastní věřitelé uvedení na seznamu, který sestavil předběžný insolvenční správce na základě účetních záznamů dlužníka a výpisů z nich a který bude na první schůzi předložen. Věřitelé se schůze zúčastní osobně nebo prostřednictvím zástupce zmocněného výslovnou plnou mocí k zastupování věřitele. Pokud je věřitel fyzickou osobou, musí být podpis zmocnitele na plné moci notářsky ověřen. Usnesení se přijímají prostou většinou hlasů věřitelů uvedených na seznamu, bez hlasů věřitelů, kteří jsou v současné době přidružení k dlužníkovi, věřitelů, kteří byli přidružení k dlužníkovi během tříletého období před zahájením insolvenčního řízení, a věřitelů, kteří nabyli pohledávky od stran přidružených k dlužníkovi během tříletého období před zahájením insolvenčního řízení. První schůze věřitelů:

projedná zprávu vypracovanou předběžným insolvenčním správcem,
jmenuje stálého insolvenčního správce a předloží jmenování soudu,
zvolí věřitelský výbor.

Schůze věřitelů nebude svolána v následujících případech:

dlužník před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení neuložil své roční účetní závěrky za tři roky do sbírky listin v obchodním rejstříku;

dlužník neplní svou povinnost spolupracovat s předběžným insolvenčním správcem a odmítá předat své účetní záznamy nebo jsou účetní knihy vedeny způsobem, který je zjevně nesprávný.

V takovém případě předběžný insolvenční správce jmenovaný soudem vykonává své povinnosti, dokud schůze věřitelů nejmenuje stálého insolvenčního správce, jakmile soud schválí pohledávky zjištěné insolvenčním správcem.

Schůze věřitelů může být svolána na žádost dlužníka, insolvenčního správce, věřitelského výboru nebo věřitelů, kteří drží jednu pětinu celkové částky zjištěných pohledávek. Schůze věřitelů probíhá bez ohledu na počet přítomných věřitelů a předsedá jí soudce, který vede insolvenční řízení. Pro účely přijímání usnesení má každý věřitel počet hlasů odpovídající podílu jeho pohledávek na celkové částce zjištěných pohledávek s hlasovacími právy, která schválil soud. Hlasovací práva mohou být udělena věřitelům v opětovně zahájených soudních sporech nebo rozhodcích řízeních vůči dlužníkovi, které se týkají majetkových sporů podle občanského nebo obchodního práva, je-li pohledávka podložena písemnými důkazy, věřitelům s nezjištěnými pohledávkami, kteří podali určovací žaloby podle článku 694 obchodního zákoníku, a věřitelům se zjištěnými pohledávkami, proti nimž byla podána žaloba napadající existenci pohledávky podle článku 694 obchodního zákoníku. Hlasovací práva se neuděluje věřitelům s nezjištěnými pohledávkami týkajícími se úroků vzniklých ze zákona nebo na základě smlouvy a splatnými po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, věřitelům s pohledávkami týkajícími se úvěrů

poskytnutých dlužníkovi obchodním partnerem nebo akcionářem a věřitelům s pohledávkami vyplývajících z darů nebo výdajů vynaložených věřitelem v řízení, vyjma zálohových výdajů, pokud aktiva dlužníka nedostačují ke krytí zaplacených výdajů. Usnesení jsou přijímána prostou většinou, nestanoví-li obchodní zákoník jinak.

Schůze věřitelů:

projednává zprávu o činnosti insolvenčního správce,

projednává zprávu věřitelského výboru,

volí insolvenčního správce, pokud insolvenční správce dosud nebyl zvolen,

přijímá rozhodnutí o odvolání insolvenčního správce a jeho nahrazení,

určuje aktuální odměnu, upravuje odměnu a určuje konečnou odměnu insolvenčního správce,

volí výbor věřitelů, pokud výbor dosud nebyl zvolen, nebo provádí změny jeho složení,

navrhuje soudu částku výživného, která má být poskytnuta dlužníkovi a jeho rodině,

určuje způsob, jakým bude zpeněžen majetek dlužníka, způsob a podmínky oceňování majetku, výběr odhadců a jejich odměňování.

Není-li schůze věřitelů schopna rozhodnout o jmenování insolvenčního správce, provede jmenování soud, a pokud není schopna rozhodnout o způsobu a pravidlech zpeněžení majetku dlužníka, rozhodne insolvenční správce. Soud odvolá insolvenčního správce na návrh věřitelů, kteří drží více než polovinu z celkové výše všech pohledávek. Soud může na návrh dlužníka insolvenčního správce kdykoli odvolat, pokud neplní své povinnosti nebo jedná ve věci, která poškozuje zájmy věřitele nebo dlužníka.

Schůze věřitelů může přijmout rozhodnutí o jmenování dozorčího orgánu s pravomocí vykonávat kontrolu nad činností dlužníka po dobu trvání plánu ozdravných postupů nebo kratší dobu, včetně případů, kdy doba není v plánu ozdravných postupů výslovně uvedena.

Se souhlasem schůze věřitelů může soud insolvenčnímu správci povolit, aby prodal osobní majetek dlužníka předtím, než bude povoleno zpeněžení majetkové podstaty, pokud náklady na skladování takového osobního majetku do vydání příkazu ke zpeněžení majetkové podstaty běžným postupem převyšují hodnotu tohoto majetku. Ostatní majetek zařazený do majetkové podstaty může být prodán se souhlasem schůze věřitelů, pokud je to nezbytné k úhradě nákladů insolvenčního řízení a pokud žádný z věřitelů nesouhlasil s úhradou zálohy na náklady poté, co k tomu byl vyzván.

Na návrh insolvenčního správce a v souladu s usnesením přijatým na schůzi věřitelů insolvenční soud povolí prodej aktiv dlužníka formou přímého jednání nebo pomocí zprostředkovatele, pokud se osobní majetek a majetková práva, které byly dány k prodeji vcelku, jako samostatné části nebo jednotlivé položky a práva, nepodařilo prodat kvůli nedostatku kupujících nebo odstoupení kupujících.

Usnesení schůze věřitelů jsou závazná pro všechny věřitele, včetně těch, kteří nejsou na schůzi přítomni. Na návrh věřitele může soud zrušit usnesení schůze věřitelů, pokud je protiprávní nebo pokud vysoce poškozuje zájmy některých věřitelů.

Schůze věřitelů může zvolit věřitelský výbor, který se skládá z nejméně tří a nejvýše devíti členů. Věřitelský výbor musí zahrnovat členy, kteří zastupují zajištěné a nezajištěné věřitele, kromě těch, které uvádí čl. 616 odst. 2 obchodního zákoníku (věřitelé, jejichž pohledávky budou uspokojeny až poté, co byly plně uspokojeny pohledávky všech ostatních věřitelů). Věřitelský výbor je nápomocen insolvenčnímu správci a dohlíží na jeho činnost v souvislosti se správou majetku dlužníka, provádí kontroly obchodních záznamů dlužníka a dostupných peněžních prostředků, vydává stanoviska k pokračování činnosti podniku dlužníka a k odměně předběžného insolvenčního správce a insolvenčního správce jmenovaného z úřední pravomoci, k opatřením přijatým v souvislosti se zpeněžením majetkové podstaty a k odpovědnosti insolvenčního správce v ostatních případech. Členové věřitelského výboru mají nárok na odměnu na účet věřitelů ve výši stanovené v době, kdy byli zvoleni.

Insolvenční správce nesmí žádným způsobem přímo nebo prostřednictvím jiné osoby nabýt osobní majetek nebo majetková práva z majetkové podstaty.

Toto omezení se vztahuje na manžela/manželku insolvenčního správce, jeho příbuzné v přímé linii a jeho příbuzné ve vedlejší linii do šestého stupně a příbuzné sňatkem do třetího stupně.

Opětovně se zahájí přerušené žaloby a rozhodčí řízení týkající se majetkových sporů podle občanského nebo obchodního práva, v nichž je dlužník účastníkem, a řízení pokračuje za účasti insolvenčního správce a věřitele, není-li pohledávka uvedena na seznamu pohledávek zjištěných správcem nebo na soudem schváleném seznamu pohledávek, nebo insolvenčního správce, věřitele a účastníka řízení, který podal námitku, je-li pohledávka zařazena na seznam pohledávek zjištěných správcem, ale proti jejímu zařazení byla vznesena námitka.

Insolvenční soud může na návrh věřitele připustit zajišťovací opatření stanovená zákonem za účelem zajištění dostupných aktiv dlužníka.

Věřitel může započíst svůj závazek vůči dlužníkovi, pokud jsou splněny podmínky stanovené v článku 645 obchodního zákoníku. Aby zvýšil velikost majetkové podstaty, může insolvenční správce podat žalobu podle článků 645, 646 a 647 obchodního zákoníku a článku 135 zákona o závazcích a smlouvách v souvislosti s insolvenčním řízením a podat příslušné žaloby na plnění v souvislosti s takovou pohledávkou. Pokud je pohledávka přihlášena věřitelem, nebude povoleno druhé přihlášení téže pohledávky. Druhý věřitel však může požádat soud, aby jej před prvním projednáním věci stanovil spolužalobcem.

Věřitel může požádat insolvenčního správce, aby předložil rejstřík a zprávu k nahlédnutí a vypracoval zvláštní zprávu o záležitostech, které jsou předmětem jeho zájmu, ale zpráva za příslušné období se jimi nezabývá. Věřitel může podat námitku proti písemné zprávě insolvenčního správce v souvislosti s vypořádáním svých pohledávek do sedmi dnů ode dne předložení zprávy.

Věřitelé mohou své pohledávky písemně přihlásit u insolvenčního soudu. Mohou u soudu podat písemné námitky proti pohledávkám zjištěným nebo nezjištěným insolvenčním správcem, a to do sedmi dnů ode dne zveřejnění seznamu v obchodním rejstříku, a podat určovací žaloby podle článku 694 obchodního zákoníku do čtrnácti dnů ode dne, kdy je v obchodním rejstříku zveřejněno rozhodnutí soudu o schválení seznamu.

Věřitelé mohou své pohledávky písemně přihlásit u insolvenčního soudu. Mohou u soudu podat písemné námitky proti pohledávkám zjištěným nebo nezjištěným insolvenčním správcem, a to do sedmi dnů ode dne zveřejnění seznamu v obchodním rejstříku, a následně podat určovací žaloby na potvrzení platnosti nezjištěných pohledávek nebo napadení existence zjištěných pohledávek, a to do sedmi dnů ode dne, kdy je v obchodním rejstříku zveřejněno rozhodnutí soudu o schválení seznamu.

Plán ozdravných postupů mohou navrhnout věřitelé, kteří drží alespoň jednu třetinu zajištěných pohledávek a věřitelé, kteří drží alespoň jednu třetinu nezajištěných pohledávek, s výjimkou následujících věřitelů: těch, kteří drží pohledávky vyplývající ze zákonného nebo smluvního úroku z nezajištěných závazků, které se staly splatné po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení; věřitelů, kteří drží pohledávky z úvěrů poskytnutých dlužníkovi obchodním partnerem nebo akcionářem; věřitelů, kteří drží pohledávky vyplývající z darů a z výdajů vynaložených věřitelem v insolvenčním řízení, vyjma zálohových výdajů, pokud aktiva dlužníka nedostačují ke krytí zaplacených výdajů.

Věřitel se zjištěnou pohledávkou nebo s hlasovacím právem uznaným soudem může navrhnout plán ozdravných postupů pro podnikatelské subjekty podniku dlužníka v úpadku a o tomto plánu hlasovat (a to i v nepřítomnosti prostřednictvím notářsky ověřeného dopisu s podpisem). Věřitelé včetně věřitelů s nezjištěnými pohledávkami, u nichž byla u soudu podána určovací žaloba podle článku 694 obchodního zákoníku, mohou podat proti přijatému plánu námitku do sedmi dnů ode dne, kdy byl plán přijat.

V případě, že dlužník nesplní své závazky vyplývající z plánu, mohou věřitelé, kteří vlastní nejméně 15 % z celkové částky pohledávek zpeněžených v rámci plánu, požádat o opětovné zahájení insolvenčního řízení.

Věřitel může podat písemnou námitku proti distribučnímu schématu a následně se odvolat proti rozhodnutí, kterým soud schéma schválil.

V případě, že dlužník nedodrží mimosoudní dohodu uzavřenou s věřiteli podle článku 740 obchodního zákoníku, věřitelé, kteří drží nejméně 15 % z celkové částky všech pohledávek, mohou požádat soud o opětovné zahájení insolvenčního řízení.

Dlužník nebo věřitel, který drží zjištěnou pohledávku nebo pohledávku, která byla potvrzena na základě občanskoprávní žaloby, může požádat soud, aby opětovně zahájil přerušené řízení do jednoho roku od data příkazu k přerušení řízení, pokud jsou během této lhůty uvolněny částky vyčleněné na sporné pohledávky nebo je zjištěn majetek, který během insolvenčního řízení nebyl znám.

Do jednoho měsíce ode dne, kdy je v obchodním rejstříku zveřejněn návrh dlužníka na navrácení do původního stavu, může každý věřitel, který je držitelem zjištěné pohledávky nebo pohledávky potvrzené na základě občanskoprávní žaloby, podat proti návrhu námitku.

Na žádost věřitele může bulharský soud zahájit vedlejší insolvenční řízení proti obchodní společnosti, jejíž úpadek prohlásil zahraniční soud, pokud má tato obchodní společnost v Bulharsku významný majetek. Věřitel, který obdržel částečnou platbu v hlavním řízení, se podílí na rozdělování majetku ve vedlejších řízeních, pokud podíl, který by obdržel, převyšuje částku, která má být rozdělena ostatním věřitelům ve vedlejších řízeních.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Pravomoci insolvenčního správce jsou následující: provádět šetření a identifikovat majetek, který patří dlužníkovi; účastnit se soudních sporů vedených proti dlužníkovi a podávat žaloby v jeho zastoupení; v případech stanovených zákonem požadovat ukončení, zrušení nebo anulování smluv, v nichž je dlužník smluvní stranou; inkasovat pohledávky dlužníka a ukládat inkasované částky na zvláštní účet; s povolením soudu nakládat s peněžními prostředky dlužníka uloženými na bankovních účtech, je-li to nezbytné pro správu a ochranu majetku dlužníka; a zpeněžit majetek zahrnutý do majetkové podstaty.

Insolvenční správce prodává osobní majetek a majetková práva zařazená do majetkové podstaty vcelku, jako samostatné části nebo jednotlivé položky, a to poté, co obdrží povolení od soudu, a v souladu s rozhodnutím přijatým na schůzi věřitelů. Pokud takové rozhodnutí nebylo přijato, rozhodne o způsobu a postupu zpeněžení majetku a o pravidlech pro jeho ocenění insolvenční správce.

Insolvenční správce vyhotoví oznámení o prodeji, které obsahuje informace o dlužníkovi, popis prodáváného majetku, pravidla a postup prodeje, datum, čas a místo prodeje, termín pro podání nabídek během příslušného dne a ocenění prodáváného majetku. Insolvenční správce umístí toto oznámení viditelně na obecním úřadě obce, v níž se nachází sídlo podniku dlužníka, a v prostorách sídla dlužníka nejméně čtrnáct dnů před datem prodeje uvedeným v oznámení. Dále insolvenční správce vypracuje protokol, který podrobně popisuje výše uvedené úkony, a zařídí, aby byl protokol zveřejněn ve zvláštním věstníku Ministerstva hospodářství čtrnáct dnů před datem prodeje uvedeným v oznámení.

Prodej se uskuteční v sídle insolvenčního správce nebo na adrese sídla podniku dlužníka v den uvedený v oznámení. Zájemci, kteří se chtějí podílet na prodeji, musí složit zálohu ve výši 10 % částky stanovené oceněním. Každý předkladatel nabídky musí uvést nabízenou cenu čísly a slovy a předložit nabídku spolu s potvrzením o složené záloze, a to v zapečetěné obálce. Nabídky jsou insolvenčnímu správci předány v den prodeje ve stanovené lhůtě a jsou zaevidovány do samostatného rejstříku v pořadí, v jakém byly obdrženy. Po uplynutí stanovené lhůty insolvenční správce oznámí obdržené nabídky za přítomnosti zúčastněných předkladatelů nabídek a vypracuje zvláštní záznam o řízení. Nabídky přijaté od nezpůsobilých předkladatelů a nabídky, které nabízejí nižší cenu, než je ocenění, jsou neplatné. Majetek se prodá předkladateli nejvyšší nabídky. Pokud nejvyšší cenu nabídl více než jeden předkladatel nabídky, je kupující určen v dražbě, kterou insolvenční správce neprodleně provede za přítomnosti předkladatelů nabídek. Vítězný předkladatel nabídky se запиše do záznamu, který vypracuje insolvenční správce a který podepíše insolvenční správce a všichni předkladatelé nabídek. Kupující je povinen zaplatit nabídnutou cenu s odečtením předem složené zálohy ve výši 10 % do sedmi dnů od data prodeje. Pokud je kupujícím věřitel, který je držitelem zjištěné pohledávky, nebo zajištěný věřitel, vypracuje insolvenční správce distribuční vyúčtování s uvedením podílu ceny, který má kupující zaplatit a který má být zadržen k uspokojení pohledávek ostatních věřitelů, a podílu ceny, který má být započten k pohledávce věřitele. V tomto případě musí kupující zaplatit částky, které mají být zadrženy k uspokojení pohledávek jiných věřitelů podle distribučního vyúčtování, do sedmi dnů od data, kdy vyúčtování vstoupí v účinnost, nebo pokud neexistují jiní věřitelé, částku, o kterou splatná cena převyšuje jeho pohledávku. Pokud není cena uhrazena do sedmi dnů, insolvenční správce nabídne majetek předkladateli nabídky, který nabídl druhou nejvyšší cenu, pokud nestáhl svůj vklad. Se souhlasem tohoto předkladatele nabídky jej pak insolvenční správce prohlásí za kupujícího. Insolvenční správce tento proces dle potřeby zopakuje, dokud není majetek nabídnut všem předkladatelům nabídky, kteří nabídli cenu, jež nebyla nižší než ocenění.

V případě, že nikdo nepředloží nabídku nebo nejsou obdrženy platné nabídky, nebo pokud kupující nezaplatí příslušnou cenu, zveřejní se nové oznámení o prodeji a uspořádá se dražba s otevřeným nabídkovým řízením s počáteční cenou ve výši 80 % ocenění. Nabídky budou zaznamenány v seznamu nabídek, přičemž tento úkon bude určen insolvenčním správcem a uveden v oznámení.

Pokud deklarovaný kupující včas zaplatí splatnou částku, vydá soud příkaz k předání majetku do držby kupujícímu v den následující po platbě. Ostatní účastníci dražby a dlužník mohou příkaz napadnout u odvolacího soudu. Pokud je příkaz k předání do držby zrušen nebo pokud je prodej prohlášen za neplatný, uspořádá se po zveřejnění nového oznámení další dražba.

Kupující vstoupí do vlastnického práva nabytím držby od insolvenčního správce na základě účinného příkazu k předání do držby a potvrzení o zaplacení požadovaných poplatků za převod a převedení majetku. Riziko ztráty vlastnického práva nese kupující a náklady na jeho ochranu do okamžiku předání do držby kupujícímu jsou hrazeny z majetkové podstaty.

V případě, že bylo zahájeno exekuční řízení proti majetku ve společném vlastnictví v souvislosti se závazkem některých vlastníků, poskytne se popis vlastnického práva jako celku, prodává se však pouze ideální část, která připadá na dlužníka. Majetek lze prodat v plném rozsahu s písemným souhlasem ostatních společných vlastníků.

V případě prodeje majetku, který dlužník zatížil hypotékou nebo k němu zřídil zástavní právo k zajištění závazku jiné strany nebo jej nabytí již zatížený hypotékou nebo zástavním právem, zašle insolvenční správce zajištěnému věřiteli oznámení o datu prodeje. Vypracuje se samostatné distribuční vyúčtování, v němž budou uvedeny částky, které mají být vyplaceny zajištěnému věřiteli z prodeje tohoto majetku. Insolvenční správce vyhradí částku, která má být vyplacena zajištěnému věřiteli podle tohoto distribučního vyúčtování a předána proti předložení příkazu k výkonu rozhodnutí týkajícího se závazku nebo osvědčení o tom, že pohledávka je zjištěna pro účely insolvenčního řízení. Insolvenční správce vyhradí částku, která má být vyplacena zajištěnému věřiteli, který drží pohledávku týkající se zajištěného závazku na základě předložení osvědčení z rejstříku o zápisu zadržovacího práva a notářského prohlášení podepsaného věřitelem a potvrzujícího stávající částku zajištěného úvěru.

Na návrh insolvenčního správce a v souladu s usnesením přijatým na schůzi věřitelů insolvenční soud povolí prodej aktiv dlužníka formou přímého jednání nebo pomocí zprostředkovatele, pokud se osobní majetek a majetková práva, které byly dány k prodeji vcelku, jako samostatné části nebo jednotlivé položky a práva, nepodařilo prodat kvůli nedostatku kupujících nebo odstoupení kupujícího. Prodejní cena nesmí být nižší než 80 % ocenění. Nabídka nabytí akcií, které dlužník nesplatil v jiných společnostech, musí být nejprve předložena ostatním společníkům. Není-li nabídka přijata do jednoho měsíce, budou akcie prodány. V tomto případě musí být pořizovací cena akcií zaplacená v období, které nepřesáhne 60 měsíců od data, kdy je vybrán kupující, a smlouva bude uzavřena po uhrazení plné výše ceny.

Pokud jsou bytové jednotky vlastněné dlužníkem pronajaty pracovníkům a zaměstnancům dlužníka k datu usnesení schůze věřitelů o pravidlech a postupu jejich zpeněžení, musí insolvenční správce nabídnout bytové jednotky k prodeji nejprve pracovníkům a zaměstnancům nebo jiným osobám, které drží pohledávky vyplývající z pracovněprávních vztahů s dlužníkem, s výjimkou případů probíhajících soudních sporů týkajících se dotyčného majetku.

Insolvenční správce zašle každé osobě písemnou výzvu, která bude obsahovat popis majetku, jeho ocenění, lhůtu splatnosti, která nesmí být kratší než 30 dní a delší než 60 dní, a bankovní účet, na který musí být finanční prostředky převedeny. Strany musí na oznámení odpovědět ve lhůtě 14 dnů a informovat insolvenčního správce, zda chtějí ve stanovené lhůtě koupit majetek za cenu rovnající se ceně uvedené v ocenění. Po zaplacení ceny mohou pracovníci a zaměstnanci započíst své pohledávky týkající se nevyplacených mezd, které jim dlužník dluží. Smlouva o prodeji je uzavřena ve formě listiny o vlastnictví, kterou podepíše insolvenční správce jako prodávající. Náklady spojené s prodejem nese prodávající.

Insolvenční správce požádá, aby byla předána položka osobního majetku zatížená zástavním právem, kterou drží věřitel nebo třetí osoba, a prodá ji postupem stanoveným v kapitole 46 obchodního zákoníku, pokud zákon nedovoluje, aby prodej zařídil věřitel bez zásahu soudu.

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

V insolvenčním řízení lze přihlásit tyto pohledávky:

pohledávky týkající se závazků zajištěných zástavním nebo hypotečním právem nebo pohledávky týkající se závazků, které byly zajištěny, evidovaných v souladu se zákonem o zajištění,

pohledávky, u nichž probíhá výkon zadržovacího práva,

náklady vzniklé v rámci insolvenčního řízení (kolkovné splatné při podání a veškeré další výdaje vzniklé až do vstupu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v platnost, – odměnu insolvenčního správce, – pohledávky pracovníků a zaměstnanců podniku dlužníka, pokud nepřestal vyvíjet obchodní činnost, –

náklady spojené s rozšiřováním, správou, oceňováním a rozdělováním majetkové podstaty, – výživné vyplácené dlužníkovi a jeho rodině,

pohledávky vyplývající z pracovních smluv, které existovaly před zahájením insolvenčního řízení,

zákonné odškodnění, které má dlužník zaplatit třetím stranám,

veřejnoprávní závazky vůči ústřední vládě nebo obcím, mimo jiné včetně těch, které vyplývají z daní, cel, poplatků a povinných příspěvků na sociální zabezpečení, pokud vznikly před datem zahájení insolvenčního řízení,

pohledávky, které vznikly po prohlášení úpadku a nebyly uhrazeny do příslušného data splatnosti,

veškeré zbývající nezajištěné pohledávky, které vznikly před zahájením insolvenčního řízení,

zákonné nebo smluvní úroky z nezajištěných závazků splatné po dni zahájení insolvenčního řízení,

půjčky poskytnuté dlužníkovi obchodním partnerem nebo akcionářem,

darované částky,

výdaje vzniklé věřitelům v souvislosti s insolvenčním řízením, vyjma výdajů podle článku 629b obchodního zákoníku (zálohované počáteční náklady soudních sporů).

Věřitelé s pohledávkami, které vznikly po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, obdrží platbu k příslušnému datu splatnosti, a pokud nebudou obdrženy žádné platby, budou jejich pohledávky uspokojeny postupem stanoveným v čl. 722 odst. 1 obchodního zákoníku.

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

Věřitelé musí své pohledávky písemně přihlásit u insolvenčního soudu do jednoho měsíce od zveřejnění rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v obchodním rejstříku a musí uvést důvody a výši pohledávky, přednost, zajištění a doručovací adresu a musí předložit písemný důkaz.

Nejpozději do sedmi dnů po uplynutí lhůty jednoho měsíce insolvenční správce sestaví:

seznam přihlášených pohledávek, řazených v pořadí podle jejich obdržení, s uvedením důvodů a výše pohledávky, přednosti a zajištění a data přihlášení,

seznam pohledávek, které má insolvenční správce zapsat na seznam z úřední pravomoci, a to zejména: pohledávek pracovníků nebo zaměstnanců

vyplývajících z pracovněprávních vztahů s dlužníkem a vyměřených veřejnoprávních závazků uvedených v rozhodnutí, které nabylo účinnosti,

seznam nezjištěných přihlášených pohledávek.

Pohledávky přihlášené po uplynutí lhůty jednoho měsíce od zápisu rozhodnutí do obchodního rejstříku, ale nejpozději do dvou měsíců ode dne, kdy lhůta uplynula, se doplní na seznam přihlášených pohledávek a zjistí se postupem, který stanoví zákon. Po uplynutí druhé lhůty nelze přihlásit žádné pohledávky týkající se závazků, které vznikly do zahájení insolvenčního řízení.

Po obnovení přerušného insolvenčního řízení začíná lhůta pro přihlášení pohledávek běžet od zveřejnění rozhodnutí podle čl. 632 odst. 2 obchodního zákoníku (rozhodnutí o obnovení přerušného insolvenčního řízení).

Pohledávky týkající se závazků, které nebyly vypořádány ke dni splatnosti, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení a před schválením plánu ozdravných postupů, se přihlašují stejným postupem a doplňují na dodatečný seznam, který vypracuje insolvenční správce.

Insolvenční správce zajistí, aby byly seznamy urychleně zveřejněny v obchodním rejstříku, a zpřístupní je věřitelům a dlužníkovi v kanceláři soudu.

Dlužník může stejně jako kterýkoli věřitel podat u soudu písemnou námitku, jejíž kopie se zasílá insolvenčnímu správci, proti zjištěné nebo nezjištěné pohledávce do sedmi dnů ode dne, kdy je seznam zveřejněn v obchodním rejstříku. Pohledávku ověřenou platným rozsudkem vydaným po rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, kterého se insolvenční správce účastní, nelze napadnout.

Pokud nejsou obdrženy žádné námitky proti seznamům, soud schválí seznam pohledávek zjištěných a přihlášených z úřední pravomoci na uzavřeném jednání bezprostředně po uplynutí sedmidenní lhůty. Pokud jsou proti seznamům vzneseny námitky, soud je přezkoumá na otevřeném jednání, na které předvolá insolvenčního správce, dlužníka, věřitele, který drží napadenou zjištěnou nebo nezjištěnou pohledávku, a věřitele, který proti pohledávce vznesl námitku. Je-li to možné, jsou všechny námitky řešeny na jediném jednání. Pokud je námitka shledána opodstatněnou, soud schválí seznam poté, co provede potřebnou úpravu. Pokud tomu tak není, soud zamítne námitky do čtrnácti dnů od data jednání. Rozhodnutí soudu o schválení seznamu se zveřejní v obchodním rejstříku a nelze proti němu podat opravný prostředek.

Věřitel, který přihlásil pohledávku po uplynutí jednoho měsíce od zápisu rozhodnutí do obchodního rejstříku, nejpozději však do dvou měsíců ode dne, kdy tato lhůta uplynula, nesmí zjištěnou nebo nezjištěnou pohledávku napadnout nebo požadovat vyrovnání závazku ze zbývajících částí majetkové podstaty, pokud byla majetková podstata zpeněžena.

Následně přihlášené pohledávky zjištěné postupem, který stanoví zákon, se doplní na seznam schválený soudem.

Věřitel nebo dlužník, který podal zamítnutou námitku proti seznamu vyhotovenému insolvenčním správcem, a věřitel s pohledávkou, která byla vyloučena ze seznamu zjištěných pohledávek, nebo věřitel a dlužník v souvislosti s pohledávkou, která byla doplněna na seznam zjištěných pohledávek v návaznosti na námitku, kterou soud přijal, může přihlásit pohledávku podle článku 694 obchodního zákoníku a požádat o potvrzení nezjištěné pohledávky nebo zneplatnění zjištěné pohledávky do sedmi dnů ode dne, kdy je soudní rozhodnutí o schválení seznamu zjištěných pohledávek zveřejněno v obchodním rejstříku.

Rozsudek, který nabyl právní moci, má určující účinek pro dlužníka, insolvenčního správce a všechny věřitele v insolvenčním řízení.

V insolvenčním řízení je zjištěnou pohledávkou pohledávka uvedená v soudem schváleném seznamu zjištěných pohledávek, vyjma pohledávek zpochybněných návrhem na konvalidaci podle článku 694 obchodního zákoníku.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Podle obchodního zákoníku je distribuce podstaty povolena, pokud jsou k dispozici dostatečné výtěžky ze zpeněžení majetkové podstaty.

Insolvenční správce sestaví rozvrh pro rozdělení dostupných peněžních prostředků mezi věřitele, přičemž zohlední priority, přednosti a zajištění. Distribuční rozvrh je neúplný, dokud nejsou veškeré pohledávky plně splaceny nebo celá majetková podstata zpeněžena, vyjma neprodejného osobního

majetku. Distribuční rozvrh se viditelně zveřejní po dobu čtrnácti dnů na vyhrazené úřední desce v prostorách soudu, které jsou přístupné veřejnosti. Distribuční rozvrh se zveřejňuje v obchodním rejstříku. Ve výše uvedené lhůtě může věřitelský výbor a každý věřitel podat u soudu písemnou námitku proti distribučnímu rozvrhu. Soud schválí distribuční rozvrh poté, co provedl veškeré potřebné úpravy po ověření, a to z vlastního podnětu nebo na jiný návrh s námitkou proti zákonnosti rozvrhu. Rozhodnutí o schválení distribučního rozvrhu a námitky proti němu se zveřejňují v obchodním rejstříku, a tím se rozvrh oznamuje věřitelům a dlužníkovi. Rozhodnutí o schválení distribučního rozvrhu může napadnout insolvenční správce, věřitelský výbor nebo věřitel bez ohledu na to, zda tento věřitel podal námitku proti rozhodnutí, kterým soud distribuční rozvrh zrušil nebo změnil. Výplaty podle rozvrhu schváleného soudem provádí insolvenční správce.

Použije se následující postup pro uspokojování pohledávek ze zpeněžené majetkové podstaty podle článku 722 obchodního zákoníku:

pohledávky zajištěné zástavním nebo hypotečním právem nebo pohledávky, které byly jinak zajištěny, evidované v souladu se zákonem o zajištění – z výtěžku zpeněžení zajištění;

pohledávky, u nichž probíhá realizace zajištění – z hodnoty majetku zatíženého zajištěním;

náklady vzniklé v rámci insolvenčního řízení (kolikové splatné při podání a veškeré další výdaje vzniklé až do vstupu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v platnost, – odměnu insolvenčního správce, – pohledávky pracovníků a zaměstnanců podniku dlužníka, pokud nepřestal vyvíjet obchodní činnost, – náklady spojené s rozšiřováním, správou, oceňováním a rozdělováním majetkové podstaty, – výživné vyplácené dlužníkovi a jeho rodině,

pohledávky vyplývající z pracovních smluv, které existovaly před zahájením insolvenčního řízení;

zákonné odškodnění, které má dlužník zaplatit třetím stranám;

veřejnoprávní závazky vůči ústřední vládě nebo obcím, mimo jiné včetně těch, které vyplývají z daní, cel, poplatků a povinných příspěvků na sociální zabezpečení, pokud vznikly před dnem, k němuž bylo zahájeno insolvenční řízení;

pohledávky, které vznikly po datu zahájení insolvenčního řízení a nebyly uhrazeny do příslušného data splatnosti;

všechny zbývající nezajištěné pohledávky, které vznikly před datem zahájení insolvenčního řízení;

zákonné nebo smluvní úroky z nezajištěných závazků splatné po dni zahájení insolvenčního řízení;

půjčky poskytnuté dlužníkovi obchodním partnerem nebo akcionářem;

darované částky;

výdaje vzniklé věřitelům v souvislosti s insolvenčním řízením, vyjma výdajů podle článku 629b obchodního zákoníku (zálohované počáteční náklady soudních sporů).

Pokud nejsou k dispozici dostatečné finanční prostředky k uspokojení pohledávek uvedených v pododstavcích 3 až 12, jsou každé třídě věřitelů přiděleny poměrným způsobem. Pokud ústřední vláda přihlásila několik pohledávek téže třídy a tyto pohledávky byly zjištěny, jsou částky z distribučního účtu vyplaceny v jedné platbě a po obdržení je Národní agentura pro veřejné příjmy rozdělí podle řádu pro daně a sociální pojištění. Národní agentura pro veřejné příjmy neprodleně oznámí rozdělení finančních prostředků insolvenčnímu soudu a insolvenčnímu správci.

Pohledávky vyplývající ze zákonných nebo smluvních úroků z nezajištěných dluhů, které se staly splatné po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení; pohledávky z úvěrů poskytnutých dlužníkovi obchodním partnerem nebo akcionářem; věřitelé, kteří drží pohledávky vyplývající z darů a z výdajů vynaložených věřitelem v insolvenčním řízení, vyjma výdajů uvedených v článku 629b obchodního zákoníku (zálohované počáteční náklady soudních sporů) mohou být uspokojeni až poté, co byly v plné výši vypořádány pohledávky všech ostatních věřitelů. Věřitel, který přihlásil pohledávku poté, co proběhlo rozdělení, bude doplněn na seznam věřitelů s pohledávkami, které mají být vypořádány z následných rozdělení, a nebude mít v následném rozdělení právo na vypořádání své pohledávky vyšším podílem na zpeněžené podstatě z důvodu odškodnění za to, že neobdržel podíl z dřívějšího rozdělení.

Zajištění věřitelé si ponechají svá zajištění v insolvenčním řízení. Jejich pohledávky jsou vypořádány jako první, přičemž tato přednost se týká výlučně výnosů ze zpeněžení držných zajištění. Pokud prodejní cena osobního majetku zatíženého zástavním nebo hypotečním právem nestačí k pokrytí celé částky závazku spolu s vzniklými úroky, podílí se věřitel na rozdělení jako nezajištěný věřitel. Pokud prodejní cena osobního majetku zatíženého zástavním nebo hypotečním právem převyšuje zajištěný závazek včetně vzniklých úroků, doplní se zbytková částka k majetkové podstatě. Toto pravidlo se použije i pro vypořádání pohledávek věřitelů se zadržovacím právem či jiným zajištěním.

Věřitel, jehož pohledávka byla částečně uspokojena v hlavním řízení, v němž zahraniční soud prohlásil úpadek obchodní společnosti, se účastní rozdělení majetku ve vedlejším řízení zahájeném u bulharského soudu, pokud obchodní společnost vlastní v Bulharsku významný majetek a podíl, který by věřitel obdržel z rozdělení majetku ve vedlejším řízení, přesahuje podíl ostatních věřitelů v témže řízení. Aktiva zbývající po rozdělení majetku ve vedlejším řízení jsou převedena do aktiv v hlavním řízení.

Pohledávka, která je podmíněně odložena, se do prvotního rozdělení zařazuje jako sporná pohledávka a na distribučním účtu je vyčleněna rezerva na její vypořádání. Pohledávka je vyloučena z konečného rozdělení, pokud podmínka pro odklad stále platí. Pohledávka, která podléhá peremptorní podmínce, je však zahrnuta do rozdělení vypořádaná jako nepodmíněná pohledávka.

Na distribučním účtu jsou rovněž vyčleněny rezervy na částku pohledávky napadené občanskoprávní žalobou. Je-li napadeno pouze zajištění nebo přednost, je pohledávka předběžně zahrnuta do rozdělení jako nezajištěná pohledávka, dokud nebude ve sporu vydáno rozhodnutí, a na distribučním účtu je vyčleněna rezerva rovnající se částce, kterou by věřitel obdržel za zajištěnou pohledávku. V rámci plánu ozdravných postupů nebo při rozdělení zpeněženého majetku musí být vyčleněna rezerva na nezjištěné pohledávky napadené návrhy na konvalidaci podle článku 694 obchodního zákoníku. Insolvenční správce na základě soudního příkazu uloží v bankách částky vyčleněné v okamžiku konečného rozdělení na neinkasované nebo sporné pohledávky. Dlužník může po úplném a konečném vypořádání svých závazků obdržet případný zbytek majetkové podstaty.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky (zejména vyrovnáním)?

Soud nařídí skončení insolvenčního řízení v těchto případech:

pokud do jednoho roku od zveřejnění rozhodnutí podle čl. 632 odst. 1 obchodního zákoníku (rozhodnutí o přerušení insolvenčního řízení z toho důvodu, že dostupný majetek nedostačuje k pokrytí nákladů insolvenčního řízení a nebyly uhrazeny počáteční náklady řízení) nebylo požadováno o pokračování v řízení, vyčerpání majetkové podstaty,

vypořádání všech pohledávek,

schválení plánu ozdravných postupů,

uzavření dohody mezi dlužníkem a všemi věřiteli, kteří drží zjištěné pohledávky, pokud dohoda splňuje příslušné zákonné požadavky a nebyla podána určovací žaloba podle článku 694 obchodního zákoníku, pokud jde o neexistující zjištěnou pohledávku.

V prvních třech případech insolvenční soud v rozhodnutí o skončení řízení nařídí, aby byla obchodní společnost vymazána z obchodního rejstříku, pokud nebudou vypořádány všechny pohledávky věřitelů a v majetkové podstatě nezůstane nezpeněžený majetek. Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek do sedmi dnů ode dne jeho zveřejnění v obchodním rejstříku.

Insolvenční řízení není skončeno, jestliže byly závazky dlužníka zajištěny cennými papíry třetích stran a exekucí řízení týkající se cenných papírů stále probíhá nebo jestliže je dlužník účastníkem probíhajícího soudního sporu.

Podle vnitrostátního práva je restrukturalizace za účelem záchrany podniku dlužníka součástí hlavního insolvenčního řízení.

Sanace podniku představuje nezávislou volitelnou fázi insolvenčního řízení. Sanační postup vyžaduje zvláštní písemný návrh podaný k soudu, ve kterém plán ozdravných postupů navrhuje některá z následujících stran: dlužník, insolvenční správce, věřitelé, kteří drží alespoň jednu třetinu zajištěných pohledávek, věřitelé, kteří drží alespoň jednu třetinu nezajištěných pohledávek, společníci nebo akcionáři, kteří vlastní alespoň jednu třetinu vlastního kapitálu podniku dlužníka, společníci s neomezeným ručením nebo dvacet procent z celkového počtu pracovníků a zaměstnanců podniku dlužníka. Plán (nebo plány) ozdravných postupů lze navrhnout od okamžiku podání návrhu na prohlášení úpadku až do uplynutí jednoho měsíce ode dne zápisu soudního rozhodnutí o schválení seznamu zjištěných pohledávek do obchodního rejstříku. Náklady vynaložené na plán ozdravných postupů navržený dlužníkem nebo insolvenčním správcem jsou hrazeny z majetkové podstaty a ve všech ostatních případech jsou hrazeny stranou, která plán navrhla. Obsah plánu ozdravných postupů musí splňovat požadavky stanovené v čl. 700 odst. 1 obchodního zákoníku a musí řešit otázky, jako je rozsah, v němž budou uspokojeny pohledávky zahrnuté na soudem schválené seznamy k datu návržení plánu; způsob a časový rámec pro uspokojení každé třídy pohledávek; záruky za úhradu sporných nezjištěných pohledávek, u nichž k datu návržení plánu probíhají soudní spory; podmínky, za nichž jsou společníci ve veřejných obchodních nebo komanditních společnostech zcela nebo částečně zproštěni odpovědnosti; rozsah, v jakém by byly pohledávky jednotlivých tříd věřitelů uspokojeny ve srovnání s majetkem, který by získali v rámci rozdělení podle obecného postupu stanoveného zákonem; záruky poskytnuté každé třídě věřitelů v souvislosti s prováděním plánu; řídicí, organizační, právní, finanční, technická a jiná opatření, která mají být přijata za účelem provádění plánu, a dopad plánu na pracovníky a zaměstnance podniku dlužníka. Plán ozdravných postupů může dále stanovit navrhovaná opatření nebo transakce, jejichž cílem je obnovit životaschopnost podniku, včetně prodeje celého podniku nebo jeho části, podmínky a způsob, jakým má být prodej uskutečněn, kapitalizaci dluhu, novaci závazků nebo jiné úkony a transakce (plán výslovně vylučuje možnost prodeje majetku provozovatelů vodárenských a kanalizačních služeb nutného k jejich primárnímu provozu, dokud není v příslušné oblasti určen nový provozovatel těchto služeb), jmenování dozorčího orgánu s pravomocí vykonávat kontrolu nad činností dlužníka po dobu trvání plánu ozdravných postupů nebo dobu kratší, odklad plateb nebo prodloužení splatností, úplné nebo částečné oddlužení, restrukturalizaci společnosti nebo jiné úkony a transakce.

Pokud plán splňuje zákonem stanovené požadavky (čl. 700 odst. 1 obchodního zákoníku), vydá soud rozhodnutí, kterým připustí posouzení plánu na schůzi věřitelů a nařídí, aby bylo v obchodním rejstříku zveřejněno oznámení, které stanoví datum schůze. V případě potřeby je straně, která plán navrhla, zasláno oznámení s pokynem, aby odstranila zjištěné vady. Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek ve lhůtě sedmi dnů.

O plánu mohou hlasovat pouze věřitelé, kteří mají zjištěné nebo nezjištěné pohledávky, nebo věřitelé, kterým soud udělil hlasovací právo. Věřitelé hlasují odděleně po jednotlivých třídách stanovených zákonem a mohou hlasovat, aniž by byli na schůzi přítomni, a to prostřednictvím notáře ověřeného zmocněním s podpisem daného věřitele. Plán je v každé třídě věřitelů přijat prostou většinou pohledávek příslušné třídy. Námitky proti schválenému plánu lze insolvenčnímu soudu podat do sedmi dnů ode dne hlasování. Námitky mohou podat i věřitelé, kteří podali návrhy na konvalidaci podle článku 694 obchodního zákoníku. Plán je zamítnut, pokud proti němu hlasovala více než polovina věřitelů, kteří mají zjištěné pohledávky, bez ohledu na třídu těchto pohledávek. Oznámení o přijetí plánu se zveřejňuje v obchodním rejstříku.

Soud plán ozdravných postupů schválí, pokud splňuje podmínky stanovené v čl. 705 odst. 1 obchodního zákoníku, tj. pokud byly splněny všechny požadavky stanovené zákonem pro jeho přijetí různými třídami věřitelů; byl přijat většinou věřitelů, kteří drží více než polovinu zjištěných pohledávek zařazených na soudem schválené seznamy; pokud plán předpokládá částečnou platbu, alespoň jedna třída věřitelů, která plán přijala, obdrží částečnou platbu; všem věřitelům téže třídy se dostane stejného zacházení, pokud se dotčení věřitelé písemně nevzdali svých námitek proti přijetí plánu; plán zajistí, aby nesouhlasící věřitel a nesouhlasící dlužník obdrželi stejnou platbu, jakou by obdrželi, kdyby byl majetek rozdělen obecným postupem stanoveným zákonem; žádný věřitel nedostane víc, než k čemu je oprávněn na základě zjištěné pohledávky; společníkům ani akcionářům nebudou vyplaceny žádné příjmy, než dojde k úplnému a konečnému vypořádání pohledávek třídy věřitelů, jejíž zájmy jsou plánem dotčeny; osobám samostatně výdělečně činným, společníkům s neomezeným ručením a jejich rodinám nebudou poskytovány žádné platby výživného převyšující částku stanovenou soudem až do úplného a konečného vypořádání pohledávek třídy věřitelů, jejíž zájmy jsou plánem dotčeny. Pokud schůze věřitelů přijala několik plánů a všechny plány splňují zákonem stanovené požadavky, soud schválí plán přijatý věřiteli, kteří drží více než polovinu zjištěných pohledávek.

Plán ozdravných postupů může být připuštěn ve vedlejším insolvenčním řízení zahájeném bulharským soudem, pokud obchodní společnost vlastní v Bulharsku významný majetek, se souhlasem insolvenčního správce v hlavním řízení, ve kterém zahraniční soud prohlásil úpadek dané obchodní společnosti. Rozhodnutím o schválení plánu ozdravných postupů soud nařídí skončení insolvenčního řízení a jmenuje dozorčí orgán navržený v plánu nebo zvolený na schůzi věřitelů. Proti rozhodnutí o schválení plánu ozdravných postupů a rozhodnutí o zamítnutí plánu vypracovaného za účelem sanace podniku dlužníka, který byl přijat na schůzi věřitelů, lze podat opravný prostředek do sedmi dnů ode dne zápisu rozhodnutí v obchodním rejstříku.

Plán schválený soudem je závazný pro dlužníka a všechny věřitele, jejichž pohledávky vznikly před datem vydání rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Každý věřitel může postupem stanoveným v článku 405 občanského soudního řádu požádat o příkaz k výkonu rozhodnutí za účelem vymožení přepočtené pohledávky bez ohledu na její výši.

Pokud dlužník plán ozdravných postupů neprovádí, mohou věřitelé, kteří drží pohledávky přepočtené podle plánu, jež představují nejméně 15 % celkové výše pohledávek, nebo dozorčí orgán jmenovaný soudem, požádat soud o obnovení insolvenčního řízení bez nutnosti prokázat platební neschopnost nebo předlužení. V takovém případě není dotčen konverzní účinek plánu týkající se práv a zajištění věřitelů. V rámci obnoveného insolvenčního řízení neprobíhá žádné sanační řízení.

Pokud schválený plán ozdravných postupů předpokládá prodej celého podniku nebo jeho části, musí být dohoda o prodeji uzavřena do jednoho měsíce od data vstupu rozhodnutí o schválení plánu v platnost. V případě, že smlouva o prodeji nebude uzavřena ve lhůtě stanovené ve schváleném plánu ozdravných postupů, může každá strana do jednoho měsíce po uplynutí jednoměsíční lhůty pro uzavření smlouvy o prodeji požádat insolvenční soud, aby dohodu prohlásil za uzavřenou. Pokud žádná ze stran nepožádá o prohlášení smlouvy za uzavřenou a věřitel podá návrh, insolvenční soud opětovně zahájí řízení a prohlásí úpadek dlužníka.

Vedle přijetí plánu ozdravných postupů stanoví obchodní zákoník další možnost vyrovnání mezi dlužníkem a věřiteli. Dlužník může v kterékoli fázi řízení nezávisle uzavřít písemnou dohodu o vypořádání závazků se všemi věřiteli se zjištěnými pohledávkami, aniž by byl zastupován insolvenčním správcem. Pokud dohoda splňuje zákonem stanovené požadavky, soud pozastaví řízení, jestliže byla podle čl. 694 odst. 1 obchodního zákoníku podána určovací žaloba zpochybňující existenci zjištěných pohledávek. Proti rozsudku lze podat opravný prostředek do sedmi dnů ode dne zápisu v obchodním rejstříku.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Závěrečná schůze věřitelů přijme rozhodnutí o neprodejném osobním majetku v majetkové podstatě a může rozhodnout, že se dlužníkovi vrátí osobní majetek zanedbatelné hodnoty nebo pohledávky, které by byly nepřiměřeně obtížné vymahatelné. Insolvenční správce na základě soudního příkazu uloží v bankách částky vyčleněné v okamžiku konečného rozdělení na neinkasované nebo sporné pohledávky.

Po skončení insolvenčního řízení se zruší obecná blokáce majetku a zajišťovací opatření se z úřední pravomoci vymaže ode dne nabytí účinnosti rozhodnutí o skončení insolvenčního řízení.

Veškeré nepřihlášené pohledávky a práva, která nebyla uplatněna v insolvenčním řízení, zanikají. Pohledávky, které nebylo možné uspokojit v rámci insolvenčního řízení, zaniknou, s výjimkou případů, kdy se řízení opětovně zahájí podle čl. 744 odst. 1 obchodního zákoníku (pokud jsou do jednoho roku ode dne, kdy bylo řízení pozastaveno, uvolněny částky vyhrazené na sporné pohledávky nebo je zjištěn majetek, který během insolvenčního řízení nebyl znám).

Pokud dlužník uzavřel dohodu o vypořádání závazků se všemi věřiteli se zjištěnými pohledávkami a insolvenční řízení bylo skončeno, mohou věřitelé požadovat nápravu v souladu s obecnými občanskoprávními pravidly, nestanoví-li obchodní zákoník jinak. Pokud dlužník nesplní dohodu o vypořádání závazků, mohou věřitelé, kteří drží nejméně 15 % celkových pohledávek, požádat o opětovné zahájení insolvenčního řízení bez nutnosti prokázat platební neschopnost nebo předlužení.

Při skončení insolvenčního řízení po schválení plánu ozdravných postupů začíná nová zákonná promlčecí lhůta podle článku 110 zákona o závazcích a smlouvách pro závazky vzniklé před datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení od data účinnosti rozhodnutí o schválení plánu ozdravných postupů, pokud předmětné závazky podléhají okamžitému vypořádání, nebo ode dne, kdy se závazky stanou splatné, pokud plán ozdravných postupů stanoví prodloužení jejich splatnosti. Podle článku 110 zákona o závazcích a smlouvách zanikají všechny pohledávky po uplynutí pětileté zákonné promlčecí doby, nestanoví-li zákon jinak. Pokud byl podán návrh na opětovné zahájení insolvenčního řízení, bude zákonná promlčecí lhůta pro zjištěné pohledávky pozastavena na dobu trvání řízení o opětovném zahájení. Věřitel může podat návrh na příkaz k výkonu rozhodnutí týkajícího se jeho přepočtené pohledávky na základě soudem schváleného plánu ozdravných postupů, a to bez ohledu na její výši.

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

Podle vnitrostátních právních předpisů náklady vzniklé v insolvenčním řízení zahrnují:

kolkovné splatné v souvislosti s úpadečným řízením a veškeré další výdaje vzniklé až do okamžiku účinnosti rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, odměnu insolvenčního správce,

pohledávky pracovníků a zaměstnanců podniku dlužníka, pokud nepřestal vyvíjet obchodní činnost,

náklady spojené s rozšiřováním, správou, oceňováním a rozdělováním majetkové podstaty,

výživné vyplácené dlužníkovi a jeho rodině.

Kolkovné není splatné předem, pokud návrh na prohlášení úpadku podal dlužník. Kolkovné je hrazeno z majetkové podstaty při rozdělení majetku. Pokud návrh na prohlášení úpadku podal věřitel a pokud se dalším účastníkem řízení stane spoluvěřitel, vybírá se kolkovné od věřitele nebo účastníka řízení, který je spoluvěřitelem.

Pro účely zahájení insolvenčního řízení, pokud dostupná aktiva dlužníka nedostačují k pokrytí počátečních nákladů insolvenčního řízení nebo pokud je během insolvenčního řízení zjištěno, že dostupná aktiva dlužníka nedostačují k pokrytí počátečních nákladů insolvenčního řízení, soud určí částku, kterou má dlužník nebo věřitel v určité lhůtě stanovené soudem zaplatit předem. Počáteční náklady insolvenčního řízení stanoví soud, přičemž přihlédne k aktuální odměně předběžného insolvenčního správce a odhadovaným nákladům insolvenčního řízení. Je-li dlužník obchodní společností, soud rozhodne o záloze na hrazení výdajů, přičemž přihlédne k majetku společníků s neomezeným ručením.

Po zahájení jsou náklady insolvenčního řízení hrazeny z majetkové podstaty. Za tímto účelem může soud vydat příkaz, kterým zmocní insolvenčního správce, aby provedl nezbytný prodej.

Pokud je řízení ve fázi rozšiřování majetkové podstaty, nehradí se kolkovné předem. Kolkovné se nevybírá, pokud jsou okolnosti týkající se úpadku zapsány do obchodního rejstříku na základě soudních rozhodnutí a příkazů a při zápisu a výmazu obstavení nebo obecné blokáce majetku.

V řízení zahájeném na návrh ke zrušení transakce na základě článků 645, 646 a 647 obchodního zákoníku a článku 135 zákona o závazcích a smlouvách se kolkovné nehradí předem, bez ohledu na stupeň soudu. Je-li návrhu vyhověno, vybírá se kolkovné od účastníka řízení, který byl v soudním sporu neúspěšný. Je-li návrh zamítnut, hradí se kolkovné z majetkové podstaty. Pokud byl návrh na zrušení transakce podán insolvenčním správcem a byl zamítnut, jsou náklady insolvenčního vynaložené třetími osobami hrazeny z majetkové podstaty.

Kolkovné se nehradí předem v případech určovací žaloby podané věřitelem nebo dlužníkem podle článku 694 obchodního zákoníku. Je-li žaloba zamítnuta, musí náklady uhradit žalobce.

Pohledávka věřitele přihlášená po uplynutí zákonné lhůty jednoho měsíce, ale nejpozději do dvou měsíců ode dne, kdy lhůta uplynula, se doplní na seznam přihlášených pohledávek a zjistí se postupem, který stanoví zákon. Dodatečné náklady vzniklé při zjištění pohledávky hradí věřitel, který návrh podal. Náklady vynaložené na plán ozdravných postupů navržený dlužníkem nebo insolvenčním správcem jsou hrazeny z majetkové podstaty a ve všech ostatních případech jsou hrazeny stranou, která plán navrhla. Nestanoví-li plán ozdravných postupů jinak, soud nařídí dlužníkovi, aby zaplatil kolkovné a vzniklé náklady.

Výdaje vynaložené na ochranu majetku, který je předmětem zpeněžení, dokud kupující nepřevzme jeho držbu, jsou kryty z majetkové podstaty. Výdaje vynaložené při prodeji bytového fondu vlastněného dlužníkem a pronajatého jeho pracovníkům a zaměstnancům hradí prodávající.

Při rozdělování zpeněžených aktiv jsou pohledávky na základě výdajů vynaložených v rámci insolvenčního řízení hrazeny po vypořádání zajištěných pohledávek a pohledávek, u nichž je uplatněno právo na zadržení.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

Obchodní zákoník stanoví ochranná opatření, která chrání věřitele s pohledávkami vůči majetkové podstatě před úkony a transakcemi, které dlužník uskutečnil s cílem vyčerpat majetkovou podstatu a poškodit zájmy věřitelů. Zákon zavádí pojem „podezřelého období“ – nevratitelnou domněnku, podle níž byly zájmy věřitelů poškozeny, pokud byly během tohoto období provedeny určité úkony nebo uzavřeny určité transakce. Délka podezřelého období se liší v závislosti na druhu transakce, na kterou se právní domněnka škodlivosti vztahuje. Pro určité transakce a úkony začíná podezřelé období od data úpadku nebo předlužení, nejdříve však jeden rok před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení, a končí datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. V ostatních případech období trvá tři roky, dva roky nebo jeden rok před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení a zahrnuje období od data podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení do data rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Za škodlivé se považují i některé úkony a transakce uskutečněné po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v rozporu se stanoveným postupem, tj. bez předchozího souhlasu insolvenčního správce. Druhy úkonů a transakcí, které jsou podle obchodního zákoníku považovány za škodlivé, jsou taxativně vymezeny a spadají do dvou kategorií: neplatné a neúčinné ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě.

Neplatné transakce upravuje čl. 646 odst. 1 obchodního zákoníku. Tento článek stanoví, že pro věřitele jsou neplatné následující úkony a transakce, pokud byly provedeny po datu rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v rozporu se stanoveným procesním řádem:

vypořádání závazku vzniklého před rozhodnutím o zahájení insolvenčního řízení;

zřízení zástavního nebo hypotečního práva k majetkovému právu nebo osobnímu majetku z majetkové podstaty;

transakce zahrnující právo nebo majetek z majetkové podstaty.

Jiné druhy škodlivých úkonů a transakcí, které mohou být prohlášeny za neúčinné, upravují ustanovení čl. 645 odst. 3, čl. 646 odst. 2 a článku 647 obchodního zákoníku a článku 135 zákona o závazcích a smlouvách. Aby byly ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě neúčinné, musí být dotyčné úkony a transakce prohlášeny za neúčinné pravomocným rozhodnutím.

Podle čl. 646 odst. 2 obchodního zákoníku mohou být pro věřitele v příslušných lhůtách prohlášeny za neúčinné následující úkony nebo transakce, které dlužník provedl nebo uzavřel po prohlášení úpadku nebo předlužení:

předčasné vypořádání závazku bez ohledu na způsob vypořádání do jednoho roku před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení;

zřízení hypotečního nebo zástavního práva k zajištění dříve nezajištěné pohledávky vůči dlužníkovi ve lhůtě jednoho roku před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení;

vypořádání závazku ze strany dlužníka, bez ohledu na způsob vypořádání, pokud byl závazek splatný ve lhůtě šesti měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

Pokud věřitel věděl, že dlužník je v platební neschopnosti nebo je předlužen, délka podezřelého období se v prvních dvou případech prodlužuje na dva roky a ve třetím případě na jeden rok. Znalost se předpokládá, pokud jsou dlužník a věřitel spřízněné strany nebo pokud věřitel věděl nebo mohl vědět o okolnostech, které přiměřeně odůvodňují závěr, že dlužník je v platební neschopnosti nebo je předlužen.

V prvním a třetím případě se nelze dovolávat neúčinnosti, pokud je závazek vypořádán v průběhu běžné činnosti dlužníka a pokud:

je v souladu s podmínkami dohodnutými mezi stranami a je vypořádán současně s poskytnutím zboží nebo služeb rovnocenné hodnoty dlužníkovi nebo do 30 dnů ode dne, kdy se stal závazek splatný, nebo

po provedení platby věřitel poskytl dlužníkovi zboží nebo služby rovnocenné hodnoty.

Neúčinnosti se v druhém případě nelze dovolávat, pokud bylo zřízeno zástavní nebo hypoteční právo:

před nebo současně s poskytnutím půjčky dlužníkovi;

s cílem nahradit jiné věcné zajištění, které nesmí být prohlášeno neúčinným podle pravidel stanovených v oddíle I kapitole 41 obchodního zákoníku;

s cílem zajistit půjčku poskytnutou za účelem nabytí majetku zatíženého zástavním nebo hypotečním právem.

Neplatností podle čl. 646 odst. 2 obchodního zákoníku nejsou dotčena práva nabytá v dobré víře třetími osobami před podáním návrhu, kterým byla podána žaloba na zrušení transakce. Zlý úmysl se předpokládá, dokud není prokázán opak, jestliže je třetí osoba spřízněna s dlužníkem nebo osobou, s níž dlužník jednal.

Veřejnoprávní a soukromoprávní pohledávky vlády podléhající soukromoprávnímu vymáhání, které dlužník uhradil, nesmí být ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě prohlášeny za neplatné podle pravidel a postupu uvedených výše.

Podle čl. 647 odst. 1 obchodního zákoníku mohou být ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě prohlášeny za neplatné následující úkony a transakce dlužníka, pokud byly provedeny ve stanovených lhůtách:

bezúplatné transakce kromě běžných darů uzavřené se stranou spřízněnou s dlužníkem ve lhůtě tří let před datem podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení;

bezúplatné transakce uzavřené ve lhůtě dvou let před datem podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení;

podhodnocené transakce uzavřené ve lhůtě dvou let před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení, avšak nikoliv před prohlášením platební neschopnosti nebo předlužení;

hypotéky, zástavy nebo osobní zajištění zřízené k závazkům třetích stran ve lhůtě jednoho roku před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení, avšak nikoliv před prohlášením platební neschopnosti nebo předlužení;

hypotéky, zástavy nebo osobní zajištění zřízené k závazkům třetích stran ve prospěch věřitele spřízněného s dlužníkem ve lhůtě dvou let před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení, avšak nikoliv před prohlášením platební neschopnosti nebo předlužení;

transakce poškozující věřitele a uzavřené se stranou spřízněnou s dlužníkem ve lhůtě dvou let před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

Ustanovení čl. 647 odst. 1 zákona o společnostech se vztahuje i na úkony a transakce, které dlužník provedl nebo uzavřel v období mezi podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení a datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Prohlášením neplatnosti nejsou dotčena práva nabytá v dobré víře třetími stranami za protiplnění před podáním návrhu.

Započtení pohledávek může být také ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě zrušeno, pokud věřitel nabyl pohledávky a vznikl mu závazek před datem rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení, přičemž věřitel v okamžiku nabytí pohledávky nebo vzniku závazku věděl, že dlužník je platebně neschopný nebo předlužený nebo že byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení.

Bez ohledu na dobu, kdy vzájemné závazky vznikly, započtení pohledávek, které dlužník provede po prohlášení platební neschopnosti nebo předlužení, nejdříve však jeden rok před datem podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení, je ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě neplatné, výjma té části závazku, kterou by věřitel obdržel v okamžiku rozdělení po zpeněžení majetku.

Článek 135 zákona o závazcích a smlouvách upravuje žaloby, které může insolvenční správce nebo věřitel podat na neplatnost škodlivých úkonů dlužníka, pokud byl škodlivý účinek těchto úkonů dlužníkovi znám. Pokud je úkon motivován ziskem, předpokládá se, že strana, s níž dlužník jedná, ví o příslušné újmě. Neplatností nejsou dotčena práva nabytá v dobré víře třetími osobami za úplatu před podáním návrhu, kterým byla podána žaloba na zrušení transakce. Znalost se předpokládá, dokud není prokázán opak, jestliže je třetí osoba manželem/manželkou, předkem, potomkem nebo sourozencem dlužníka. Je-li úkon proveden před vznikem pohledávky, je neplatný pouze tehdy, pokud jej provedl dlužník nebo strana, s níž dlužník jednal, s úmyslem poškodit věřitele.

Insolvenční správce nebo, pokud tak insolvenční správce neučiní, kterýkoli věřitel s pohledávkami vůči majetkové podstatě může podat žalobu na neplatnost nebo zneplatnění úkonů nebo transakcí ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě a žaloby na plnění za účelem rozšíření majetkové podstaty. Pokud pohledávku přihlásí věřitel, soud bez návrhu stanoví insolvenčního správce spolužalobcem. Pokud je pohledávka přihlášena věřitelem, nebude povoleno druhé přihlášení téže pohledávky. Druhý věřitel však může požádat soud, aby jej před prvním projednáním věci stanovil spolužalobcem. Pravomocný rozsudek je platný a účinný pro dlužníka, insolvenčního správce a všechny věřitele.

Pokud soud prohlásí transakci za od počátku neplatnou ve vztahu k věřitelům s pohledávkami vůči majetkové podstatě, majetek poskytnutý třetí stranou se vrátí, a jestliže tento majetek není zařazen do majetkové podstaty nebo existuje peněžní závazek, je třetí strana určena jako věřitel v řízení.

Žaloba na zrušení transakce podaná insolvenčním správcem v hlavním nebo vedlejší insolvenčním řízení, v němž zahraniční soud prohlásil úpadek obchodní společnosti, nebo ve vedlejší řízení zahájeném bulharským soudem, má-li obchodník v Bulharsku významný majetek, se považuje za podanou v obou řízeních.

Poslední aktualizace: 17/02/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.